

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

XI. Pius pápa meghalt

Néhány órai szenvedés után pénteken reggel 5 óra 31 perckor hunyt el öt földrész katolikusságának fejedelme. — A Szentatya halála pillanatáig öntudatlanul volt és mielőtt a vég bekövetkezett, megáldotta az ágya körül állókat. — Ratti Achilles pályafutása a desiol kis házból a római trónig. — Egész Rómában mélyszégyes gyászt keltett Pius pápa halála. Tízezrek imádkoznak a Szent Péter-templom előtt a nagy halottért

A fajtság és testvériség gondolatának mai harcában és egymáshoz tördésében Vatikáni mesze fölötté állott a világszerte zajgó erők kegyetlen hullámszámának. Szelleme kimagaslott a népek sorsát irányító vezérek soraiból, szava a keresztény gondolat legtisztább erkölcsi tartalmát sugározta annyi megtévesztő jelszó és gyilkoló gyűlölet közepette. Két harcot vívott ez a szent aggastyán. Egyet a tudatlanság ellen és egyet az emberi kevélység türelmetlenségével szemben. A harmadik harcot, az öregség és betegség fojtogató rémeivel már nem is vette számba. De ez több is volt, mint pusztá küzdelem. Ez áldozat volt. Életáldozat a világ békéjéért. Szívemarkolóak azok a szavai, melyek néhány hónappal ezelőtt felfedték ennek a titokzatos áldozatnak egyetlen célját. „Ut pacem habeant...“ „Hogy békéjük legyen...“

Utolsó szívedobbanásával is ezért a féltett, drága kíncsért remegett. A békéért. Utolsó közmozdulata áldás volt a világnak. Hogy békéje legyen. És amikor beteljesedett földi mértéke, könnytel szemel a feszületen pihentek meg és azt sutogta: „Pace!... Pace!...“

Békét!... békét!...

Nagy emberek utolsó szavaiban benne van egész életük tartalma, célja, vívódásuk lényege, munkájuk értelme. XI. Pius pápa élete — küzdelme a békéért. Egyháza minden erejét és tudását a béke szolgálatába állította. Tudta és hirdette, hogy a békéért még bátrabban és kitartóbban kell küzdeni, mint bármi más földi értékért, vagyonért, egyéni, vagy nemzeti célokért. Minden aktivitás értéke attól függ, közelebb viszi-e a világot az egyensúlyhoz, a testvériséghez, a békéhez. A kereszténység vallás és mégsem csupán az. Nemesak, mint vallás hat, érvényesül és alkot csodákat a jellem alakulás és lelkesítés terén. Kultúrát is ő teremt, szinte az egyetlen nagy és maradóan becsül kultúrát; morált, tisztességet, emelkedett életstílust ő jelent; népeket is ő civilizál, még degenerált, dekadenciába sodort, u. n. kultúrnépeket is; társadalmi újjáépítést is ő hoz; a nemzeti lét pilléreit is ő ágyazza sziklatájaiba; nemzetközi feszültségekre is az ő módszerei és koncepciói nyújtanak enyhülést. Nemesak a lelkek életét teszi szebbé, derűsebbé, erkölcsösebbé és bizakodóbbá, hanem a földi, a társadalmi, sőt gazdasági együttélést is.

Az évszázados művészi remekművekkel ékes vatikáni termekben tízenhétéves pápasága alatt egyszer sem beszélt XI. Pius úgy, hogy ne a béke lett volna szavaának vezérgondolata. Nem is volt nála népszerűbb ember világviszonylatban sehol. Nem katolikusok is meghajoltak kivételes egyénisége és tekintélye előtt. Végláthatatlan eseményekkel és alkotásokkal csillogó pontifikátusa már maga egy darab élő világtörténelem.

Amikor pénteken hajnalban a világ rádióállomásai hírül adták, hogy az életáldozat beteljesedett és XI. Pius, „Servus servorum Dei“ — Isten szolgáinak szolgálója — visszaadta nemes lelkét Teremtőjének, egyetlen, szférikus harangzúgásba borult a világ. Régi szép mondás: a harangok a béke angyalai...

Most ezek az angyalok siratták a béke apostolát...

KULCSAR KÁLMÁN

Ahonnán elindult . . .

1857. július 31-én Desioban, a Milánótól északra fekvő lombard városkában látta meg a napvilágot Achille Damiano Ratti, a későbbi nagy pápa, a béke fejedelme. A városka kies fekvése főleg nyáron hat nagy vonzóerővel, amikor Milánó zajos és melegeit sugárzó falai közül számosan rándulnak ki Desioba. Itt az ember közelebb érzi magát a fenekelt gondolatok kutforrásához, a Mindenhatóhoz. Innen indult el a Ratti gyerek arra az útra, amely a pápai trónhoz vezetett. Atyja, Francesco Ratti az azon a vidéken fejlődésnek indult selyemszövő mesterségét űzte. Később selyemszövőgyári igazgató lett. Édesanyja, Galli Terézia, egyszerű katolikus család gyermeke volt. Mély és meggyőződéses vallásosságát a családi életbe is átvitte. A családban négy fiú és egy leánygyermek volt, akik akárcsak édesanyjuk, szívesen tartózkodtak a tem-

plomban. A család szerény anyagi viszonyok között élt, de ez ellen az egyszerű élet ellen sohasem jutott eszükbe zúgolódni.

Desio főterén áll az a templom, amelynek ma márványtáblával megjelölt keresztútjánál Achille Damiano Rattit megkeresztelték. Desioban ebben az időben nem volt iskola, így Ratti Achille a városka plébánosától sajátította el az írást és olvasást, valamint a vallás elemeit. Szívesen időzött Assoban is, ahol nagybátyja Ratti Domján prépost lakott. A gyermek Achilles okosságával és komolyságával magára vonta az érsek figyelmét. Amikor nagybácska lett, ott hagyta a családi tűzhelyet és a Szent Péter szemináriumba ment, ahol előbb középiskolai tanulmányait végezte el, majd mint papnövendék beiratkozott az egyetemre. Az egyházi szertartásokon és tudományokon kívül kedvelt tantárgya volt

† XI. Pius pápa

a bölcsélet. Filozófia tanára jelentette ki, hogy mielőtt órára ment volna, alaposan fel kellett készülnie, hogy kielégítse Ratti Achilles tudományos kíváncsiságát. Ezután Rómába került. Az örök város évezredes, a kereszténység küzdelmeiről tanuskodó műemlékei vallásos lelkesedéssel töltötték el. Közben páppá szentelik és így részesevé válik annak a fenséges isteni titoknak, amelyet a szentmisében a pap naponta megismétel. A Gregorián egyetem egyházi jogi, a Sapienzián hittudományi és a Szent Tamás akadémián bölcséleti doktorátust szerzett.

A PÁPAI TRÓN FELÉ

Röviddel ezután teológiai tanárrá nevezték ki. Szónoklattant, dogmatikát és keleti nyelveket tanított. Öt évig működött teológiai tanári minőségben. Tanítványai rejongásig szerették, előadásait pedig soha el nem mulasztották volna. E. b. adói készsége oly fejlett és kiváló volt, hogy a legnehezebb hitfételeket is egyszerűen és mégis minden részletre kiterjedően adta elő. Sokszor rendezett hallgatói között párbeszédes vitákat, amelyeknek célja a hititkok a aposabb megismerése volt. Öt év múlva az Ambrosianában megüresedett könyvtárosi állás betöltésére hívták meg. Huszonöt éven át működött ebben a minőségben, ahol bőven nyílt alkalm arra, hogy a tudományokban alaposan kiképezze magát. Ez alatt az idő alatt nemesak, hogy szakszerűen berendezte ezt a világhíres könyvtárat, hanem több értékes művel és kéziratokkal gyarapította azt. Innen időközben a Vatikáni könyvtárba került, tehát közel ahhoz a trónhoz, amelyet évek múlva ő foglalt el. A Vatikánból egyházi vezetői bizalma a lengyel fővárosba szólította, ahol mint pápai nuncius működött. A lengyel nép nagyon megszerette a pápa varsói képviselőjét. Itt mondotta Ratti Achilles pápai nuncius, hogy most tudja csak igazán befogni ki a pápa, mert az a lelkes fogadtatás, amelyben Lengyelország minden részén fogadták, valóban megható volt. Varsóból visszahívták Olaszországba, ahol XV. Benedek pápa a milánói érseki székre jelölt, amelyet visszatérése után hamarosan el is foglalt. Kedves passziója volt a fiatal papnak a turisztaság. A természetet már gyermekkorában megismerte és megszerette, hiszen Desio városka bővelkedett mindazon szépségekben, amelyekkel a Mindenható a természetet feldiszipette. Számátan szor kijelentette, hogy nem ismer felemelőbb érzést, mint a hegyek ormain imádkozni és így a természet templomi csendjében lélekben közelebb kerülni a Teremtőhöz.

„VAN PÁPÁNK“

XV. Benedek pápa halála után az egyház vezető egyéniségeinek választása Milánó érsekére esett. A pápa választás 1922. február 2-án kezdődött. Amikor Ratti Achilles, Milánó érseke meghallotta,

hogy a bizalom az ő személye felé irányul, visszavonult és áhitatos imában kérte az Istent, adjon neki lelki erőt és testi egészségét ahhoz, hogy Szent Péter örökét méltóképpen töltsse be. A választás négy nap múlva eredménnyel zárult és a vezető bíborosok egyike örömmel hirdette a Szent Péter bazilika erkélyéről, hogy: „Van pápánk!” A téren felsorakozott több ezernyi nép, amikor meghallotta, hogy Desio városka szülőtte került a pápai trónra, egetverő örömköltásban tört ki. Ratti Achilles érsek a XI. Pius nevet vette fel. Róma és az egész világ határtalan lelkesedéssel vette tudomásul Ratti Achilles pápává való megválasztását.

Uralkodásának első percétől kezdve a békéért munkálkodott. Első enciklikája is bővebben foglalkozik a lelkek megbékélésével és megbékéltetésével. Ellene szegült minden olyan kísérletnek, amely a békét veszélybe sodorta volna és az emberek sok ezreit irottotta volna ártatlanul. A béke szelleme hatotta át akkor is, amikor 1929. február 11-én

Olaszországgal megkötötte a lateráni egyezményt. Véget akart vetni annak a ferde helyzetnek, amely az olasz állam és a Vatikán között régebbi idő óta fennállott. Mussolini megértő magatartása nagyban elősegítette ezt a megegyezést, amelynek értelmében a pápai állam önálló és független hatalom, amely területre kicsi ugyan, de mégis az öt világrész összkatolikusságnak központjává vált. Ez a körülmény tette mindenkor nagygyá és hatalmassá a pápai korona viselőjét. Békét akart teremteni az olasz nép és az egyházi állam között és ez sikerült is neki. Amikor az egyezmény aláírását nyilvánosságra hozták, öröm töltötte el ugy az olasz nép, mint minden katolikus ember lelkét. Megteremtette a Katolikus Akcióit, amely nem más, mint a katolikus társadalmi erő szövetsége és szervezete, melynek célja a katolikus elvek őrzése, terjesztése, érvényesítése, védelme az egyéni, családi és társadalmi életben.

Krisztus békéjét a földre

XI. Pius pápa egyénisége és megingathatatlan elvhűsége számos tisztelt szerzet más felekezetűek körében is. Lelesítőleg hatott az egész katolikus tudományra és irodalomra. A katolikus világegyház sok megpróbáltatás közepette is éppen az ő uralkodása idején lett élő valóság. Krisztus földi helytartója, Krisztust és annak békéjét hirdette, terjesztette az öt világrészen, fehéreknek és feketéknek, irástudóknak és egyszerűeknek, kicsiknek és nagyoknak, városiaknak és a falu egyszerű népének egyaránt. Missziós papjai imádságos lélekkel, utána-utakon, ezer veszély közepette, lelkükbe zárva az örökké élő Krisztust, keresték fel a legvadabb vidékek még vadabb népeit, hogy ha kell életük feláldozása árán is terjesszék az örök tant, amely az örök igazsághoz vezető utat mutatja meg az Istenhez visszatérő gyarló embernek.

AZ UTOLSÓ ÓRÁK

XI. Pius pápa már régen betegeskedett. Nem az agkori gyengeség bántotta, mert Isten csodálatos szellemi és testi frissességgel áldotta meg, hanem aztma, amihez szívbját is járta. A nyolcvan éves aggyastán szinte emberfeletti hősiességgel tűrte a fájdalmakat, nem akart ágyba feküdni, nem akarta otthagyni frásztaát és pillanatig sem gondolt arra, hogy szüneteltesse a kihallgatásokat. Sürgősen kapott rohamokat, de példátlan energiával és önuralommal tu tette magát ezeken és ha kicsit sápadtbban és megviseltebban is, de odavittette magát dolgozószobájába és folytatta munkáját. Csütörtökön reggel ismét rosszul lett, megint szivromot kapott, de ezt is kiheverte. Kezelőorvosai, főként Bonanomi professor, ekkor már látták, hogy állapota válságosra fordult. Pius pápa két élő hozzátartozója: nővére és unokaöccse kihándaón a betegágy mellett tartózkodtak.

Megérkezett Rómába Schuster milánói bíboros is, akitől áttalótban Pius utódjának tartanak,

aki szintén minden idejét a nagybeteg szobájában töltötte. Az orvosi vizsgálat aztmát és szivbját állapított meg, amihez tüdőgyulladás is járult. Este a roham megisméllődött és ennek lefolyása után az orvosok azt állapították meg, hogy a vese sem működik jól. Több ízben is oxigén belezésgést alkalmaztak, mert remélték, hogy az erős és szívós szervezet miként annyiszor, ugy ezuttal is megbirkózik a betegségekkel.

REGGEL FÉL HATKOR BEKÖVETKEZETT A HALÁL

A Vatikánban nagy aggodalmat keltett a Szentatya állapotának rosszabbra fordulása. Róma valamennyi templomában háromnapos fohászokat rendeltek el. Nagy bizonytalanság uralkodott az irányban is, hogy megtartatják-e a szombatra tervezett nagy fogadtatást. XI. Pius pápa ugy rendelkezett, hogy szombaton pápává koronázásának és a laterániai egyezmény aláírásának évfordulóján a Szent Péter templomban ünnepélyes hálaadó istentiszteletet tartssanak, amit fogadtatás követ a Vatikánban, amikor negyven bíborost és kétszáz püspököt és érseket fogadott volna. Csütörtökön még az volt a felfozás, hogy a templomi ünnepséget minden körülmények között megtartják és a Szentatya bezedé; Pacelli bíboros-államtitkár olvassa fel, ez azonban most már valószínűleg elmarad. Csütörtökön a késő éjszakai órákban már nyilvánvalóvá vált, hogy a Szentatya menthetetlen és ezért Schuster bíboros táviratilag az összes bíborosokat Rómába rendelte. Éjfél után a nagybeteg állapota aggyasztóra fordult. Amikor Bonanomi tanár elhagyta a betegszobát, a hozzaintézet kérdésekre nem felelt, de gondterhes arcáról leolvasható volt, hogy felséges paciense menthetetlen. Nemsokára később Laurini bíboros feladta a betegnek az utolsó kenetet.

A halál pénteken hajnalban 5 óra 31 perckor következett be.

AZ UTOLSÓ ÁLDÁS

Az egyházfejedelem utolsó pillanatig öntudatánál volt és környezetével együtt imádkozott. Még közvetlenül halála előtt áldást osztott a jelenlévőkre. A haladókló szobájában Ratti pápai kormányzó, XI. Pius unokaöccse, Milani orvostanár, Gonfalonneri pápai titkos kamarás és több egyházi személy tartózkodott. Miután felvette az utolsó kenetet, mely álomba merült és ekkor Milani és Romanone professorok el is távoztak, csupán dr. Rossi maradt vissza az alvó mellett. Reggel négy óraker hírtelen aggyasztóra fordult Pius pápa állapota, ekkor már minden percben várható volt a vég. Dr. Rossi több injekciót adott a betegnek, majd elküldött Milani tanárért, Pacelli bíboros államtitkárért és a magas egyházi személyekért, akik rövidesen meg is érkeztek. Az aggonia több, mint egy óráig tartott, azután bekövetkezett a vég. A halál híret Gonfalonneri titkos kamarás közölte a jelenlévőkkel.

PACELLI BIBOROS KEZÉBEN MINDEN HATALOM

Amikor az orvosok megállapították a halál bekövetkezését, Pacelli bíboroson kívül mindenki elhagyta a pápa hálozószobáját. Ezután hat nemes testőr vonult be teljes díszben és elhelyezkedett az ágy körül. A halál pillanatában Pacelli bíboros megszűnt államtitkár lenni, mert megbízatását Pius pápától kapta. Az államtitkár felvette a Camerlengo bíboros nevet, azonban minden végrehajtó hatalom az ő kezébe van letéve. Ő is intézkedik a temetésről és ő fogja összehívni a pápaválasztó konklávé.

Hét óra előtt öt perccel megkondultak a Szent Péter bazilika harangjai, közölve Róma lakosságával, hogy Krisztus földi helytartója megszűnt élni.

Beláthatatlan embertömeg hullámszik a Vatikán előtt

A kora reggeli órákban, amikor még nem terjedt el a pápa halálának híre, Róma népe nagy tömegekben gyűlt össze a Vatikán előtt, hogy a Szentatya állapotáról híreket kapjon. A halál bekövetkezése mélyen lesújtotta a váralakozókat. A testőröket kérdések özönével árasztotta el a nyugtalan tömeg, de azok csak megerősíteni tudták a fájdalmas hírt, amelynek hallatára térdreborultak és kezeiket összekulcsolva, fájdalmasan kiáltották:

— O Dio mio!

Pillanatok alatt elterjedt a hír az olasz fővárosban. A vatikáni palota gyszpompát föltött. A zászlókat félröbóra engedték. A munkások százai távolítják el a Szent Péter-templomot díszítő vörös drapériákat, amelyeket a vasárnapra tervezett ünnepségre szereltek fel.

Eros rendörkordon tartja vissza az odaözönlő embertömegeket, akik siránkoznak és imádkoznak a Szent Damaszkusz-udvaron.

Végeláthatatlan sorban állnak a szerzetesek és világi papok, hogy áthaladhassanak a pápa lakosztályán. A Vatikán valamennyi hivatalát bezárták, csak a pápa helyettesének irodájában folyik lázas munka. A vatikáni rádió percről-percre latin, francia, angol és olasz nyelven közli a következőket:

A pápa 5 óra 31 perckor megtért az üdvözítőhöz.

Mistruzzi szobrász várja azt a perccet, amikor a halottas szobába léphet, hogy elkészíthes-

FEHÉR GYAPJÚKÖPENYBEN FEKSZIK A HALOTT EGYHÁZFEJEDELEM

XI. Pius pápa földi maradványait ezután a Vatikán tróntermébe vitték át. A Vatikán palotáját gyászleppellel vonták be. A Vatikán utkári hivatala nyomban közölte a szomorú hírt az olasz uralkodóval, Mussolinivel és valamennyi államfővel, egyben pedig táviratoztak az összes külföldi nunciaturákhoz. Monsignore Respinghi, vatikáni szertartásmester felöltöztette a pápa: a hagyományos halotti ruhába: fehér gyapjúköpenybe, amelyet vörös gallér díszít.

Összekulcsolt kezeibe kis keresztet helyeztek

és az ágy köré négy hatalmas gyertyát állítottak. Az ágygal szemben emelt oltárnál Canali bíboros gyszmisét mondott. Számos bíboros sorban megjelent a halottas szobában és térdreborulva imádkozott a pápa lelkiüdvéért.

OLASZORSZÁGBAN ZÜGNÁK A HARANGOK

A vatikáni olasz nagykövet személyesen fejezte ki a fasiszta kormány részvétét. Szigorú intézkedéseket fogantatosítottak arra nézve, hogy senki se léphessen be a Vatikán belsejébe. A katolikus egyház fejedelmének halálával a Szentszékét üresnek nyilvánították. Amig utódját megválasztják, Pacelli bíboros-államtitkár, mint a pápa helyettese, végzi a teendőket.

Róma népe óriási megdöbbenéssel vette tudomásul a szomorú hírt,

amelyet az újságok különkiadásban közöltek. Részletesen leírják XI. Pius pápa tevékenységét, amelyet, mint a katolikus egyház feje, szociális, erkölcsi és humanitárius tereken végzett. Ezután ismertették azokat a szervertársulatokat, amelyek a Szentatya halála után történtek és amelyek a halál beálltának megállapításával voltak kapcsolatosak. Pacelli bíboros aláírta a halálról felvett jegyzőkönyvet és elrendelte, hogy a Vatikán harangjainak megkondításával tudassák a világgal XI. Pius pápa elhunytát. Marchetti bíboros, Róma vikáriusa elrendelte, hogy

egész Olaszországban a gyász jelűl zügnának a harangok.

A mély gyász jelűl egész Olaszországban kifizték a fekete lobogókat. A világ minden részéből érkeznek részvétáviratok a Vatikánba.

XI. Pius pápa utódját a szent kollégium választja meg, amely 62 bíborosból áll. Ezek közül 52-öt a pápa emelt erre a díszes méltóságra. A bíborosok közül 35 olasz és 27 más nemzetiségű. A pápaválasztó konklávé 18 nap múlva ül össze Rómában, hogy azon valamennyi bíboros résztvehesen.

A pápa elhalálozása alkalmából az olasz királyi és császári ház nyolcnapos gyászot tart. A temetés napján valamennyi középületre kifizik a gyászlobogót. Pénteken a szórakozó helyek zárva tartottak.

se a halotti maszkot, aminek megtörténte után az orvosok injekciók segítségével gondoskodnak a test épségbentartásáról.

GYÁSZKERETBEN JELENT MEG A VATIKÁN HIVATALOS LAPJA

Reggel fél kilenc óraker a Vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano, gyászkeretes külön kiadásban jelentette Öszentsége halálát.

— A legszomorúbb hír sújtja a katolikus családot és az egész világot, — mondja többek között a hivatalos lap jelentése. — Ma reggel 5 óra 31 perckor meghalt Öszentsége, a pápa. Dícsőségsége uralkodásának tizenhetedik évében hunyt el, abban az évben, amikor tíz esztendő fordulóját ünnepelhetné volna annak a halhatatlan dícsőséggel végzett munkának, amelyet a lateráni béke jekent. Abban az évben halt meg, amikor több ízben is felajánlotta életét a világ békéjéért.

A SIXTUSI KÁPOLNÁBAN RAVATALOZTÁK FEL A SZENTATYVÁT

A pápa arca nyugodt, homlokáról elsimultak a gondterhes ráncok és látszik rajta, hogy csendesen, fájdalom nélkül hunyt el. Dálben a holttestet átszállították a Sixtus-i kápolnába, a hol díszes ravatalra helyezték. Délután három óraker nyitották meg a kápolna kapuját és először a pápai nemességet, majd a testőrség tagjait bocsátották be, ezután kezdődött meg a hívek záradoklása.

Ismét olasz biboros lesz a pápa

Rómából jelentik: Pius pápa uralkodása alatt 71 bíbornokságot kreált, akik közül 52 ma is él. Ezek és a még XV. Benedek pápa és X. Pius pápa által kreált 10 bíbornokkal együtt alakítják meg a bíbornoki kollégiumot, amely az összehívandó konklávén megválasztja az új pápát.

A külföldi bíborosok valamennyie távirati meghívást kapott a konklávéra.

Valószínűnek tartják, hogy a választás ismét olasz főpapra fog esni,

tekintettel arra, hogy a bíbornokok nagy többsége olasz nemzetiségű.

Az Evening Standard és a Daily Telegraph a pápa utódjául a következő esélyes jelölteket közli: Schuster milánói érsek, Pacelli államtitkár, Tedesini volt madridi nuncius, Serédi Jusztinián hercegprímás, Della Coste firenzei érsek és Hayek newyorki hercegérsek.

Serédi hercegprímás már értesítést kapott a pápa haláláról Rómából és ezért már a mai napon kladja pásztorlevelét, amelyben a gyászintézkedéseket rendeli el. A hercegprímás szintén részt vesz a pápa-választáson.

A pápa halála után a halottas házhoz el-
sőknek

Monai Ferenc dr.-t, mint a gyóntató kollégium főnökét hívták meg.

A kollégium tagjai felváltva imádkoztak. HERRIOT ÉS DALADIER ELPARENTALTAK XI. PIUST

Párisból jelentik: A francia kamara ma XI. Pius pápa emlékére gyászülést tartott. Az ülés berekesztése előtt Herriot elnök emlékbeszédet mondott. Beszéde során a következőket mondta:

— A francia képviselőház hódolattal és elismeréssel hajol meg az előtt a főpap előtt, akinek értelmét az evangélium szelleme vezette, aki az anyag követeléseivel szemben mindig megvédte a lélek jogait és aki a nagy pápák hagyományai alapján egyike a lelkiismeret legmagasabb és legtisztább képviselőinek.

Herriot elnök után Daladier miniszterelnök szólalt fel és a következőket mondotta:

— Egész Franciaország megőrzi emlékét ennek a nagy főpapnak, aki életét az emberiség egyetemleges, faji, hitbeli, vagy nemzetiségbeli megkülönböztetés nélküli egyesítésének szentelte, hogy ezáltal biztossá a szeretet, az igazság világfeletti uralmát. Az egész Franciaország együtt gyászol a mélyen sújtott katolikussággal.

A németek is résztvesznek a gyászbán

A pápa halála alkalmából a birodalmi kancelláriára, az elnöki palotára, a külügyi hivatalra és a Reichstagra félrúbóca eresztették a zászlókat.

Német hivatalos körök nagyjelentőségű eseménynek tartják XI. Pius pápa halálát. Annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy az új egyházfejedelem majd nagyobb megértéssel fog viselkedni a totális államok iránt.

A Piccolo című olasz lap XI. Pius pápa életével foglalkozva azt írja, hogy erős akarátú

A temesvári egyházmegye és a püspökség gyásza

XI. Pius pápa halála, amely romániai időszámítás szerint pénteken reggel félhét óraker következett be, a temesvári katolikus egyházmegyében is mélyéges részvételt keltett. A székeskőptalan tagjai tegnap korán reggel Kayser Lajos nagyprepost elnöklete alatt gyászülést tartottak, amelyen a nagyprepost mély megilletődéssel szolt a katolikus egyház fejének, a Szentatjának haláláról. A káptalan elrendelte a Dóm-templom gyásztát, a püspöki székesegyház tornyára kitűzték a gyászobogót, megszóltatták a harangok a haláleset alkalmából és gyászmise lesz az elhalt pápa lelkiüdvéért. Vasárnap az ünnepi mise alatt az egyházi énekkar a gyászra való tekintettel csak a capella misét énekel, az egyházi zenekar nem játszik és az énekkar az e-halt pápa egyik kedvenc szerzőjének, Pompeo Canicciarenek A-moll miséjét adja elő. Pacha Agoston püspök az egész egyházmegye területére elrendelte a gyász méltó kifejezését az összes templomokban. Az egyházi épületeket gyászlobogóval lobogózzák fel és a templomokban a rendes harangozás után naponta a temetés napjáig külön ke-l megszólatatni háromszor a harangokat. A püspöki székesegyházban a nagy rekviem, amelyet Pacha Agoston püspök pontifikál, a jövő hét elején lesz.

Pacha Agoston püspök körlevelét ma küldik el az egyházmegye valamennyi plébánosának. Tegnap délben a püspöki székesegyházban, a püspöki palotán, az egyes plébániákon és templomokban, a piarista rendházban, már gyászlobogók lengtek, délben és este pedig az egész katolikus világot ért mélyéges gyász jeléül szoltak a harangok. A székeskőptalan tagjai mátol kezdve naponta gyászmiséket tartanak a Dóm-templomban, amelyekben a katolikus hívek nagy számban vesznek részt.

HOGYAN ÉLT XI. PIUS?

A vatikáni palota legfelső emeletén ragyogó termek hosszu sora húzódik, ez a pápa lakosztálya. XI. Pius azonban csak egy kis szobában élt és lakott. Ő úgy vélte, hogy a csodálatosan díszes berendezésű termek csak a méltóságnak szolgálnak és nem az embernek. Valóban óriási különbség volt e márványpadlóju termek freskós, szőnyeges fényesége és ama apostoli egyszerűség között, amely a pápa kis szobácskájában honolt. Ott is Isten helyettese fogadta a világ minden részéből összeseregülő híveket, itt magánosságában úgy élt XI. Pius, mint egy egyszerű falusi plébános. Kispolgári ódon székben, szerzetesi egyszerűséggel berendezett dolgozószoba és egy hálófülke volt mindössze a pápa

pápa volt és sok tekintetben hasonlított II. Gyula és V. Sixtus pápákra.

Vatikánvárosból érkező jelentés szerint a pápa holttestét bebalzsamozták, belső részeit urnába helyezték és a vatikáni templom földalatti helyiségében helyezték el.

ROMÁNIA RÉSZVÉTE

Grigorea Gafencu külügyminiszter pénteken délelőtt személyesen kereste fel Andrea Casulo pápai nunciust, hogy a kormány és saját nevében részvétét fejezze ki a Szentatya halála felett.

igazi otthona. Rézagy, a kommodon kicsinyke tükör, — az egyetlen az egész lakásban. Itt evett, aludt, dolgozott sokszor hajnalig. Csak egy komornyik volt körülötte meglehetősen elviselt frakkban. Magánlakásában még rokonait sem fogadta a pápa, csak két titkárát, akiket olykor meghívott ebédre. XI Pius minden reggel hét óraker kelt, egyedül öltözködött és borotválkozott s reggelije egy csésze kávé volt. Azután délután négyig az államügyek és audenciák foglalták le idejét. Ekkor következett az ebéd, amely leves, hus, gyümölcs vagy sajtból állott. Délután egy órai sétakocsizás a vatikáni kertben. Különösebb szórakozás ez sem volt, mert mindig ugyanazt a néhány kilométert tette meg a kocsij. Ezután munka következett, könnyű vacsora és ismét munka, sokszor kora hajnalig. Az egész vatikánban kialudt már minden fény, csak egyefelen ablakban virrasztott az örökkéfény. Így élt csak az isteni elhívására gondolva a világ leghatalmasabb ura.

A PÁPA HOLTANYILVANÍTASA ÉS AZ ÚJ PÁPA MEGVÁLASZTASA

XI. Pius az egyházfők sorában a 266-ik pápa volt. Egyes történetirők másképp vélekednek. Szerintük Pius csak a 253-ik pápa. Ennek a kérdésnek az eldöntése azonban az egyháztörténelem feladata. Az új pápa választását illetőleg a vatikáni eóirások pontosan gondoskodnak azokról a teendőkről, amelyeket a pápa halála után kell foganatosítani. Ha a pápa kileheli lelkét, a bíbornok államtitkár a halotti ágyhoz lép kis

ezüst kalapáccsal háromszor megvergeti homlokát

és háromszor kiáltja:

- Ambrozius, Diamanus, Achilleus!
- Ambrozius, Diamanus, Achilleus!
- Ambrozius, Diamanus, Achilleus!

Ha a pápa ajkai nem mozdulnak, a bíbornok államtitkár a következőket mondja a körüállóknak: — A pápa meghalt, a Szentatya valóban halott. A vatikáni kamarás ezután

lehúzza a pápa ujjáról a Szent Péter bépmását viselő halászgöyürüt és a bíbornok-államtitkár ujjára húzza.

Ez a gyűrű jelképezi a pápa uralkodói hatalmát és mindhalálig a bíbornok-államtitkár ujján marad, amíg a bíbornokok szent kollégiuma össze nem ül, hogy új pápát válasszon. A Vatikán kancellári hivatalában ekkor kiállítják a bu-lát a pápáról, aki befejezte földi vándorutját. Az új pápa megválasztásáig a bíbornok-államtitkár három bíbornok társával vezeti az egyház ügyeit.

A pápa haláláról szóló hír azt a parancsot jelenti a világban mindenütt székelő bíbornokoknak, hogy a lehető leggyorsabban Rómába utazzanak. A bíbornoki kollégiumnak a pápa halálától számított tizenegyedik napon kell összeülnie. A pápaválasztás részleteit az egyházi törvények gyűjteménye írja elő. A szentszék betöltése választás utján történik. Csak a bíbornokoknak van választó joguk. Ezek az említett 11-ik napon a Conclaveban gyűlnek össze.

A megválasztáshoz az összes beadott szavazatok kétharmada szükséges.

A szavazást pedig, bármédig is tartson a gyűlés, mindaddig kell folytatni, míg valaki a szavazatok kétharmadát el nem nyeri. A megválasztott a választás után más nevet vesz fel, de sohasem Péter apostolét. Hogy a Conclaveban mi történt, azt valamennyi résztvevőnek szigorúan titokban kell tartani. E rendelkezés abból a korból származik, amikor a Conclave még gyakran igen viharos lefolyású volt. A megválasztás tényét azután ünnepélyes formában hirdetik ki a bíborosok az új egyházfő elé adorációra, hódolatra járulnak.

A japánok megszállták Hainan szigetét

Londonból jelentik: Masau Kanasava tábornok kijelentette a Havas-iroda tokiói tudósítója előtt, hogy Hainan szigetének megszállása semmiképpen sem tekinthető ellenséges lépésnek Indokínával szemben. Indokína francia terület és a japánoknak ott semmiféle tervük sincs. A japánok partraszállása meglepte a kínaiakat, akik csak nagyon gyenge ellenállást tanúsítottak. A Hainan szigeten partraszállt japán csapatok elfoglalták Hoikau kikötőt és Kungsau városot.

SCALA

ismét egy nagy slágerfilmet mutat be!

A szezon legjobb kémfilmje!

A VÖRÖS ORCHIDEÁK

Főszerepben az összes nagy sztárok:

OLGA TSCHÉCHOWA
ALBRECHT SCHOENHALS
CAMILLA HORN
ANTON POINTNER
ANGELO FERRARI

Rendezte: Nunzio Malasomma
Zene: Franz Grothe

Vasárnap délelőtt 11 óraker matiné olcsó helyárákkal! (13—18 lei)

A megfizetett angyal

Margaret Sulivannal

A bányási kereskedelem helyzete

A temesvári kereskedelmi és iparkamara részletes memoranduma a bel- és külkereskedelem kívánságairól

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága — mint röviden már jelentettük — legutóbb megtartott üléséből részletes felterjesztést intézett a nemzetgazdasági miniszteriumhoz és ezen alkalommal énképp nyújtott a bányási kereskedelem helyzetéről, egyben reámutatót az egyes szakmák kívánságai nyomán az orvoslás módzataira. Az alábbiakban módunkban van az alapos előmunkát igényelt felterjesztés érdekesebb részeit ismertetni:

Ami a belföldi kereskedelmet illeti, a kamara megállapította, hogy az 1938 évben a Bányásban az árnívó a legtöbb kereskedelmi szakmában állandósult, eltekintve egyes árucikkeknek időszerűtől kezdődő árhullámzásától. A fontosabb szakmák közül határozott áremelkedést csak a textil és a fatereskedelem mutatott fel. Ezeknél is az áremelkedés nem annyira a nyersanyag, vagy a gyártás megrázkóztatásának tulajdonítható, mint inkább az államvasutak tarifapolitikájának és egyes újonnan felemelt illetékeknek a következménye. A fatereskedelemtől ezenkívül a fokozott és különösen Magyarország felé irányuló export is határozottan befolyásolta az árak emelkedését.

A bányási importkereskedelmek helyzetét illetően a temesvári kamara a következőkben foglalta össze az érdekelt importőrök kívánságait. Az importengedélyek kiadása körüli nehézségek rendkívüli bizonytalanságot okoznak. Az importőr már rendszerint hónapokkal előbb kénytelen megrendeléseit eszközölni és az illető gyors elkészíti az árut, hogy azt kellő időben szállíthassa. Ha most az importőr nem tudja, hogy mennyi árut, mikor és milyen valúris árfolyamon tud külföldről behozni, akkor képtelen cége számára előre üzleti programot csinálni és teljes bizonytalanságban van. Tevékenységének jelenlévő része pedig felesleges utazásokban, levelezésekben, tervekben és számításokban merül ki, nem is szólva a stornizált rendelések okozta károsodásról. Az importőrök erre való tekintettel azt kérik, hogy egész évi importkvótát előre közöljék az importőrökkel és ennek a kvótának a behozatalát ne kössék meg további engedélyekhez. További panasz az importőröknek az, hogy az importengedélyt olyan összegre kapják meg, amelyben nincsen üzleti összeköttetésük, vagy pedig nem tudnak megfelelő hitelt és beszerzési feltételeket érní. Rendkívül fontos kérelem az is, hogy a szezonárak importját ne osszák fel négyre negyedre, hanem az egész évi kvótát hozhassák be az importőrök abban az évnegyedben, amelyben ezen árakra különösen szükség mutatkozik. A gyáripari importőrök a behozatali és a vámilletékek felülvizsgálását kérik, mivel sok szakmában ezek az illetékek nem állanak összhangban a kész áruk vámiával és így a belföldi iparnak komoly nehézségeket okoznak. A kereskedelmi kamara kérte, hogy a behozatali engedélyeket legelső sorban és megszorítás nélkül az ipari nyersanyagok behozatalára adják meg. Ezzel kapcsolatban a reexport megkönnyítését is kéri a kamara.

Ami az exportkereskedelmet illeti, a kamara megállapítja azt, hogy a gabonaexport fokozatosan a szövetkezek kezébe megy át. Az állatexportnál azt kell leszögezni, hogy a Németország, Olaszország, Csehszlovákia és Franciaország felé irányuló bányási exporttevékenység általában ugyanazon mértékben mozog, mint az előző években. Az állat és állati termékek exportőrei főképpen az exportformálá-

sok egyszerűsítését, fennálló követeléseiknek a kliring utján való gyorsabb kiűzését, valamint megfelelő és olcsóbb hitelek a nyújtását kéri. Ezenkívül szükséges Angliában megfelelő zsir és sonka-importkontingens elérése, valamint a bacon-kontingens emelése. A Németországgal való viszonyban pedig a zsir-export feltételeinek hosszabb időre való megállapítását kéri. A vágott állatok és vágott baromfi exportőrei panaszkodnak, hogy nem áll megfelelő számú hűtő vagon rendelkezésükre, továbbá a franciaországi vágott baromfi, nyúl és tojás kontingens nem megfelelő, pedig az áralakulás erős exportot engedélyezve. A toll exportja Németországba fokozható volna, ha az exportőrök mények stabilnak mutatkoznának. A gabona-exportőröknek az utóbbi időben komoly nehézségei voltak azért, mert a constantai nagy gabonarakárak zsúfoltak voltak. A maompar azt kéri, hogy a nemzetközi szerződésekből Románia kössön ki kötelező liszlexportkvótát,

amelyet a szerződő országok kötelesek levőnek átvenni. A gyögnövények exportja a Bányászat egyik legfontosabb kivitelű áru és ezt az exportkereskedelmet még több ország felé ki lehetne építeni megfelelő kereskedelmi szerződésekkal. A legnagyobb akadály ez ellenétek kétsége a kliring utján. Hasonló a növényolaj exportőrök kívánsága, akik exportjuk ellenértékét kompenzációs uton szeretnék biztosítani. A Bányászból való bauxitot igen megnehezíti az, hogy Magyarország és Olaszország a saját bauxit-erőreinek magas kiviteli prémiumokat ad, ami az ezonos minőségű román bauxit kivitelét lehetetlenné teszi.

A hitelélet szempontjából a temesvári kamara megállapítja, hogy a rövid lejáratú kereskedelmi áruhitel piacán könnyen kapnak bankoknál a hitelt igénylők megfelelő összeget. Ezzel szemben beruházási hitelek már nehezebben találhatók, mert a bankok betétek természeténél fogva nem adnak hosszabb lejáratú kölcsönöket. A kamara megállapítja, hogy nincsen szó általában hitelmegegyezésről a bankok részéről, legfeljebb az állapítható meg, hogy alaposabb kiválogatása történik a hitelt kereső ügyfeleknek. A bankbetétek állaga a múlt évi szeptemberi helyzet után visszatért a normális nivóra, de fokozottabb aktivitás nem észlelhető, mert a bevők számára elérhető két-három százalékos betéti kamat nem bír különösebb vonzerővel.

Hét életszabály biztosította Hitler politikai pályafutását, de ezen szabályok betartása mások számára is lehetővé teszi az érvényesülést

Egy francia pszichológus érdekesen vizsgálja meg Hitler belső egyéniségét egy tudományos lapban közölt értekezésében. A tudós többek között a következőket írja:

a kamellárnak minden siberül, amit alcar.

Sokan irigylük is töle ezt a dicsőséget. Holott nincs semmi misztérium a dolgban. Ő egyszerűen élt a lehetőséggel és nagyra fejlesztette azokat a képességeket, amelyek mindgyükünkben ott lappangnak és csak szívósság és kitartás dolga, hogy érzékelhető erőkké fejlődjenek. De mik az ő sikerre vezető tulajdonságai? Vegyük azokat sorra.

MÉRTEKLETESÉG.

Minden, amit a vezér magánéletéről hallunk, azt bizonyítja, hogy a mértékletességet élete törvényévé tette. De nemcsak életmódjában, hanem politikai magatartásában is érvényesül a beosztás elve. Megnyilatkozásai között mindig széles szünet van, egy-egy beszéde után hosszú ideig tartózkodó szóban és a nyilvánosság számára szánt gesztusokban. Öltözködésében is egyszerű, polgári ruhában szürke, egyenruhában pedig celtudatosan jelennek, dekorációk nélkül jelenik meg.

KONCENTRACIÓ.

Ez a képesség formálja a rendkívüli embert, a vezért. Ez abban áll, ha valaki gondolatai teljességét összesűriti, uralja és kormányozza anélkül, hogy bármily tény folytán vagy akadályal szemben zavartatná magát. A szórakozottság, a szellemi szét-töredezés az, amely a legtöbb értékes ember érvényesülését megakadályozza és jövőjét tönkreteszi.

AKARAT.

Ez semmi más, mint egy gondolatot tetté való-sítani. De az akarat egymagában képtelen, ha nem támogatja hatalmas vágy. Ez a hatalmas vágy ural-kodik Hitler lelkiiségében, melynek addig nincs nyugalma, míg minden akadályt le nem győz, hogy cél-ját elérhesse.

LELKESEDES.

Ez az állapot képessé tesz bennünket a legna-gyobb teljesítményekre. Tántoríthatatlanul kell hin-

ni a sikerben, akkor bekövetkezik. A hit ereje irtó-zatos erő kölcsönöz a kimondott szónak. Csak azok tudják meghódítani maradéktalanul a tömegeket, akiket magukat is teljesen leigáz a kihirdetett esz-mében vetett feltétlen hit.

ÖNBECSÜLES.

A vezérnek érzéketlennek kell lennie úgy a dicsé-rettel, mint a gáncsal szemben. Ellenben feltétlen önbecsüléssel kell rendelkeznie, mert enélkül túlzot-tan óvatos, határozatlan, sőt adott esetben megféle-mített lesz az ember, visszariad, hogy megbirkózzék a lehetetlennek látszó feadattal. Aki nagyon hiszi magát, már félig az. Aki diadalmasan magabizó, va-rázslatos hatalmat gyakorol a tömegekre, amelyek határozatlanok. Hamis szerénységnek helye a köz-porondján nincsen, elveszett ember az, aki ilyesfé-éket mond az arénában: képességeim szerények, én is csak gyenge ember vagyok, mint a többiek.

GYORS ELHATÁROZÁS.

A vonat és a dagály senkire se vár. Aki elhatá-rozta, hogy cselekszik, az ne tépelődjön, hanem cse-lekedjek azonnal. Üstökön kell ragadni a lehetősé-get, addig ütni a vasat, míg meleg. Hitler soha egy pillanatra sem kélekedik, ha úgy látja, hogy eljött a tett ideje.

ENERGIA.

Az élet küzdelmeinek és nehézségeinek fele má-r le van gyűrve, ha az ember arra a nyugodt biz-tonságra támaszkodik, hogy meg fog birkózni ve-lük. Az a energia, amely a vezér minden beszédé-ben ott van, az arcán, minden taglejtésében, győz a tömegeken.

Ezek a képességek, — mondja a kitünő francia tudós, — ott gyökereznek mindenki lekében, csak a legtöbb esetben kiaknázatlanok. Felébreszteni azokat minél nagyobb számban és erőben, mindeki megteheti. És ha nem is lesz belőle népek vezére, de az az egy bizonyos, hogy megjavíthatja jövőjét és szerencsés lehet az ilyen tulajdonságokkal ren-delkező ember.

Február
11-én
este
9 órakor

Evangelikus Nőegylet

tánccal egybekötött műsoros teaestje a Whitehouse-palotában

Február
11-én
este
9 órakor

RIVOLI

ma és
mindennap

AZ ÖRÖK TITOK

Fedák Sári, Harsányi,
Gárday és Sulyok Mária

Tájékoztatás a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépésről

Öfelsége kormányja és a magyarság vezetői megállapodtak abban, hogy a magyarság belép a Nemzeti Ujjászületés Frontjában s a Fronton belül kiülön magyar alosztályt alkot. Öfelsége akarataiból nincsenek többé pártok, csak egy párt van és ez a Nemzeti Ujjászületés Frontja. Választások alkalmával jelöléseket csak a Front ejtethet; választani csak azok jogosultak, akik tagjai a Frontnak. A magyarság is csak abban az esetben gyakorolhatja politikai jogait, csak akkor választhat községi, városi vezetőséget, képviselőket, ha a Front tagjai közé beiratkozik. Kötelessége tehát minden magyarnak, férfinak és nőnek, aki 21. életévét betöltötte, hogy haladéktalanul beiratkozzék a Front tagjai közé.

Beiratkozni a város- és községvezetőkön kívül. Mindenki aláírása után tegye oda az S. M. (Sectia Maghiară) betűket, ami azt jelenti, hogy a Magyar Alosztály tagja kíván lenni.

Ahol a magyarság nagyobb tömegben él, a beiratkozás megkönnyítése érdekében a város- vagy községvezetők beiratkozási íveket kell kérni s ezeket a magyarság által elérhető helyeken kell elhelyezni és fel kell hívni a magyarság figyelmét arra, hogy ott írhatja alá. Az íveket három példányban kell kitölteni és aláírni. Kettőt vissza kell származtatni az aláírások után a kibocsátó hatósághoz, egy példányt pedig meg kell őrizni a Magyar Alosztály számára. Az ívek tetején fel kell tüntetni: „Membrii Sectiei Maghiare”, azaz „A magyar alosztály tagjai”.

Egyetlen magyar testvérünk se maradjon beiratlanul!

Dadányi György, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület felügyelője, aki Bánffy Miklós gróftól megbízást nyert a Bánság magyarságának a Frontba és a Magyar Népközössébe való beszerzésére, tegnap délelőtt Pál György dr. kíséretében felkereste Ciupe dr. királyi helytartósági vezetőit és Tieran Emil dr. főpolgármestert, akikkel a magyarságnak a Frontba való belépéséről tárgyaltak.

Megállapodtak, hogy a magyarok román és magyar nyelvű nyilatkozatokat írhatnak alá.

A román nyilatkozatokot egy tömegben juttatják el a Front vezetőségéhez, a magyar nyilatkozatokat a szervező bizottságnál maradnak. A román nyilatkozatba mindenki maga írja be magyar nemzetiségét. A Frontba való belépéssel kapcsolatosan minden tudnivalót tartalmaz az a felhívás, amelyet a magyarság vezetői kiadtak és amely a következő:

A román királyi kormány és a romániai magyarság vezetői között 1939 január 17-én létrejött meg egyezés értelmében felhívjuk a Bánság magyar lakosságát, hogy minden 21. életévét betöltött magyar férfi és nő sürgősen lépjen be a Nemzeti Ujjászületés Frontja magyar osztályába, mert csak ezáltal válik lehetővé a magyarság kulturális, gazdasági és társadalmi célkitűzéseit szolgáló országos szervezeteinek, a magyar népközösségnek megalakítása és mert a jövőben csak az gyakorolhatja politikai jogait, aki tagja a Nemzeti Ujjászületés Frontjának. Az a magyar, aki e belépést emulasztja, súlyosan vét az egész magyar nép érdeke és saját egyéni érdekei ellen is.

A belépések megkönnyítésére a magyar vezetők úgy állapodtak meg a királyi helytartóság és a városvezetőkkel, hogy

Temesvárott az egyes városrészekben jelentkező, illetve összeírás helyei létesítenek, ahol az érdekeltek magyarok román és magyar szövegű nyilatkozat kitöltésével és aláírásával lépnek be a Nemzeti Ujjászületés Frontjába, illetve annak magyar osztályába. A temesvári összeírás helyek a következők:

AZ ELSŐ KERÜLETBEN

Dr. Pál György ügyvédi irodája (Piata Unirii 8.), az Erdélyi Gazdasági Egyesület irodája (Lonovits uca 8.) és a Katolikus Népszövetség irodája (Str. Cosbuc 9.) Az első és harmadik összeírás helyi délelőtt 9—12-ig és délután 4—6-ig, az EGE iroda délután 5 órától este 9 óráig áll rendelkezésre.

A II. KERÜLETBEN

Tóth Sándornál (Mercantil r. t. Piata Traian 1.) reggel 7 órától déli 1 óráig, délután 3 órától este 9

óráig), Tóth Benjaminszék (Str. Moise Nicoara 16.) reggel 8 órától este 9 óráig. Kánya Gyulánál (Római Katolikus Ifjúsági Egyesület, Str. Bontila 7.) déli 1 órától 3 óráig és a Seethaler vendégházban (Str. Balas 28.) reggel 8 órától este 9 óráig, — a II. kerületi szőlőkben a Petőfi-csárdában este 6 órától 9 óráig, a II. kerületi Strand-telepen a Csáky-vendégházban reggel 8 órától este 9 óráig lehet jelentkezni.

A III. KERÜLETBEN

Összeírás helyek: a református parochia (Str. Timotei Cipariu) délelőtt 9—12-ig és délután 4—6-ig, a Kiefer-vendéglő (volt Novotny-vendéglő a Lahovari téren) délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig, Arva Pál „Sárga rigó” vendéglője a Niemetz-kertről este 6—8 óráig, a Nuber-vendéglő a Brancoveanu uca meghosszabbításánál este 6—9-ig, László Áron lakása a Pokorny-telepen (Str. Glad 1.) reggel 8 órától este 8 óráig, a Fuchs-vendéglő a Brancoveanu és a Porumbescu utcák sarkán délelőtt 9-től 12-ig és délután 3—5-ig, továbbá a Bulev. Carol és a Brancoveanu utcák sarkán levő vendéglőbe délelőtt 9—12-ig, délután 4—6-ig.

A katonai törvényszék halálra ítélte Stefanescu Goanga egyetemi tanár merénylőit

A hadbírószék szigorú ítélettel sújtotta az összes bűntársakat. — Tíz vádlottat felmentettek

Kolozsvártól jelentik: Több napos tárgyalás után

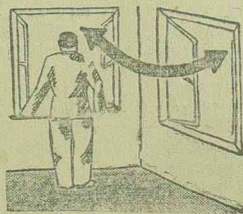
péntek délután hirdetett ítéletet a kolozsvári katonai törvényszék Stefanescu-Goangá egyetemi rektor merénylőinek és az utóbbi időben elkövetett terrorcselekmények végrehajtóinak büntetésében.

Csütörtökről péntekre hajló éjszaka a védelem tíz ügyvédje mondotta el védőbeszédét. Negulescu hadbíró-vezetés a katonai törvényszék többi tagjaival péntek reggel 7 órakor vonult vissza ítélelhozatalra. A katonai törvényszék 5 órán keresztül tanácskozott és déli 1 órakor az elnök kihirdette az ítéletet. Eszerint

a katonai törvényszék Stefanescu-Goangá egyetemi rektor két merénylőjét: Pop Ioant és Lascaianu Aurel halálra ítélte.

A többi vádlottak a következő büntetéseket kapták: Atofane Gheorghe orvostanhallgató, aki segédkezett a merénylet előkészítésében és annak végrehajtásában, életfogytiglani kényszermunka, Uta Demeter orvostanhallgató 12 évi börtön, 10.000 lei

Ha léghuzatba kerül...

Ez az új léghuzatban áll. Ha nem dörzsölsz be magad Carmol*-al, hogy elejét vedd esetleges gripának, hűlésnek vagy idegfájdalmaknak, úgy rosszul fog járnid.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és izák ellen.

A IV. KERÜLET

Összeírás helyei: Pál László dohánytözséje a Bul. Carol és a Mircea Voda uca sarkán, a Németh-féle hentesüzlet mellett reggel 8-tól este 8-ig, a Fehér Hajó vendéglő (Str. Bratianu 16.) reggel 8-tól este 9 óráig, Tapavicsky Tibor (Str. Fröbl 33.) délután 1 órától 5 óráig, Bacso Béla (Str. Budai Deleanu 31.) délután 1 órától 5 óráig és Gulyás István (Str. Gelu) este 6-tól 9 óráig.

AZ V. KERÜLETBEN

Összeírás helyek: a mehalai Bodnár-vendéglő, a blaskovitélepi Szlávik-vendéglő (Str. Geml) és a Schneider-vendéglő (Alea Russu) és a Rónáczon Dóczy Árpád asztalosárúgyára (Str. D. Marinescu 16.), valamennyi reggel 8 órától este 9 óráig.

Ezen összeíró helyek kedden, február 14-én kezdik meg működésüket.

A kerületi megbízottak hétfőn, február 13-án délután 4 és 6 órák között jelentkezzenek az ideiglenes központi szervezési irodában I. Piata Unirii 8 szám alatt dr. Pál Györgynél, ahol meg fogják kapni a szükséges nyomtatványokat.

A vidéki vezetők ez ügyben személyesen, vagy megbízott útján lépjenek sürgősen érintkezésbe a temesvári szervezési vezetőkkel.

Magyar testvéri üdvözléssel:

Temesvár, 1939. február 10.

Dr. Kakuk János, dr. Gyulay János, dr. Pál György, Szappanos Gyula, dr. Telegdy Nándor, Takács Kálmán, Dadányi György, Martzy Mihály, Lázár László, Fodor József, dr. Szathmáry Lajos, Debreczeni István.

pénzbüntetés s politikai jogainak 10 évi felfüggesztése, Andrei Vasile 7 évi elzárás, 10.000 lei pénzbüntetés és politikai jogainak 10 évi felfüggesztése, Andritoiu Gheorghe 7 évi elzárás, 10 esztendei jogvesztés, Boje Stefan gazdasági akadémiai hallgató és Simerian Nicolae 5—5 évi elzárás, 10 esztendei jogvesztés, Dumitrescu Ioan orvostanhallgató 10 esztendei börtön, 5 évi politikai jogvesztés és 10.000 lei pénzbírság, Opatschi Alexandru és Gornes Ioan vasúti tisztviselő 3—3 évi elzárás, 10.000 lei pénzbírság és 5 évi jogvesztés, Tudor Dionisie orvostanhallgató 2 évi elzárás, 2 évi politikai jogvesztés és 2000 lei pénzbüntetés, Mesaros Alexandru szolga 1 évi elzárás, Mares Ioan városi tisztviselő 6 havi elzárás, 2000 lei pénzbírság és 5 évi politikai jogvesztés, Schoiopta Dumitru városi tisztviselő 3 havi elzárás és 3 évi politikai jogvesztés, Anghelcsu Grigorie orvostanhallgató és Gherman Octav kereskedelmi akadémiai hallgató 8—8 havi elzárás, Otra Traian magántisztviselő 8 havi elzárás, 4000 lei pénzbírság és 4 évi politikai jogvesztés, Rusoveanu Gheorghe orvostanhallgató 4 havi elzárás, Brasu Ioan 3 havi elzárás, Beju Gheorghe 1 évi elzárás, 2000 lei pénzbírság és 5 esztendei politikai jogvesztés, Fluera-Sipos Romulus, Costea Ioan orvostanhallgató, Barbulescu Pantelimon, Proda Dumitru és Stan Ioan 1—1 havi elzárás és végül dr. Boca Romulus 5000 lei pénzbüntetés. A katonai törvényszék tíz vádlottat felmentett.

Negrin és del Vayo Valenciában

Allicanteból jelentik: Negrin és Del Vayo köztársasági spanyol államférfiak déli fél 12 órakor Allicanteba érkeztek. Amikor a két kormányférfi Allicante repülőterén kiszállott a repülőgépből, az újságírók kérdésére kijelentették, hogy a köztársasági csapatoknak a katalán frontról való visszavonulása a legnagyobb rendben történt. A továbbiakban hangsúlyozták, hogy azonnal érintkezésbe lépnek Miaja tábornokkal.

Miaja tábornok tegnap tanácskozássra hívta össze a köztársasági hadsereg tábornokait, valamint az összes pártok és munkásszövetségek képviselőit. Miaja közölte a megjelentekkel azon intézkedések fogantatásának szükségességét, amelyek alkalmasak a további ellenállásra.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Ki a világ legelegánsabb nője?

Az amerikai egyetemek hallgatóinál egymás között szavazást tartottak arról, hogy ki a világ legelegánsabb nője. A szavazás eredménye rendkívül meglepő. Nem filmszínésznőt és nem mondán amerikai előkelőséget nevezett ki az amerikai egyetemi hallgatók közül a világ legelegánsabb asszonyának, hanem az angol királynét.

A világ legjobban öltözködő asszonya Erzsébet angol királyné, — így szól az indoklás — mert egyénien öltözködik és nem utánoz semmiféle divatlapot.

Az amerikai újságok nagy részletességgel számoltak be a kiválasztás „határozatáról” és meglepő jó értesültséggel már azt is megjárák, hogy milyen ruhákat visz magával az angol királyné Kanadai és egyesült-állambeli látogatására. Az amerikai újságok értesülése szerint Erzsébet királyné igen nagy ruhatarat indult utra. Ruháinak legnagyobb része világoskék szími lesz, mert ez áll legjobban égszínkék szeméhez.

Az újságok híreire Ameriában több gyárban gyártani kezdték az „Erzsébet-kék” anyagokat...

— **IDŐJÁRÁS:** Változó felhőzet és a hőmérséklet állandósulása várható.

— **Miniszterközi értekezlet.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a miniszterelnökségi palotában a kormány tagjai Armand Calinescu elnökléte alatt miniszterközi tanácskozásra ültek össze. A megbeszélésen jelen volt Slavescu hadfelszerelésügyi, Bujoi nemzetgazdasági, Constantinescu pénzügyi, Marinescu egészségügyi- és Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter. Az értekezleten a hadsereg felszerelésének kérdésével foglalkoztak.

— **Tilba londoni követ átadta megbízó levelet az angol királynak.** Londomból jelentik: György király kihallgatón fogadta a Buckingham palotában Tileat, Románia új londoni követét, aki Halifax külügyminiszter jelenlétében átnyújtotta megbízó iratát. Az angol király rendkívül barátságosan elbeszélgetett Tileával azokról a problémákról, amelyek mindkét országot egyformán érdeklik.

— **CIANO BERLINBE KESZÜL.** Berlinből jelentik: A Havas távirati ügynökség jelentése szerint jó tájékozott német politikai körök megerősítik azt a hírt, amely szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter Varsóból való visszatérése alkalmával, február 28-án útfját Berlinben megszakítja. Az olasz külügyminiszter mindössze 1 napot időzik a német fővárosban.

— **Gafencu elnököl a Balkán-államok konferenciáján.** Bucurestiből jelentik: Metaxas görög miniszterelnök táviratot küldött Gafencu román külügyminiszternek, akivel közölte, hogy Románia külügyminisztere elnököl a közeli Balkán-államok konferenciáján. A görög miniszterelnök ugyanakkor meleg szavakkal üdvözölte Gafencut, aki hathatós munkát fejt ki a béke érdekében.

— **TART A BELGA KORMÁNYVÁLSÁG.** Brüsszlelől jelentik: Lipó király pénteken reggel kihallgatón fogadta Spaak lemondott miniszterelnököt, akit megbízott azzal, hogy más személyiségek bevonásával legjobb beátása szerint oldják meg a Martens-ügyet. Ennek elintézéséig a király felfüggesztette a kihallgatásokat.

Február 11
Szombat
Mária, Berthold,
Teodora, Vlasie

1811. február 11-én született Telesi László gróf államtitkár és drámairól. Több értékes színdarabja van, amelyek közül legnevezetesebb a Kegylene. A drámában hatalmasan lobognak a szenvedélyek. Szépirodalmi munkáin kívül számos politikai műve is megjelent.

1840. február 11-én született Abafi Lajos könyvkiadó és író. Mint író már husz éves korában ismertté tette a nevét és a Kisfaludy Társaság több munkáját pályadíjjal tüntette ki. Némethi is írt és ezekben a munkáiban a magyar költészetet ismertette a külföld előtt.

1858. február 11-én jelent meg a franciaországi Lourdes város közelében egy sziklabarlangban Soubirou Bernadette tizenégy esztendő lánykának a Boldogságos Szűz Mária. Négy nappal később a csodabarlangban forrás fakadt, amelynek vize gyógyító hatású. A csoda helyén 1864-ben Mária-szobrot állítottak, amely fölött 1876-ban templomot építettek. IX. Pius pápa ennek a templomnak a bazilika címet adományozta. A város környékén számos zárda és szálló keletkezett. Evente félmilliónál több zarándok keresi föl Lourdest. Lourdesban sok csodás gyógyulás történt. Ezeket papokból és orvosokból álló bizottság állandóan ellenőrzi. Eddig huszezernél több olyan gyógyulást jegyeztek föl, amelyet természetes módon nem tudnak megmagyarázni.

— **ELMARADNAK A TEMESVÁRI KATOLIKUS EGYESÜLETEK ÁLTAL TERVEZETT MULATÁSOK ÉS ÜNNEPELYEK.** A temesvári katolikus egyesületek, így a gyárvárosi római katolikus ifjúsági egyesület, a Fidelitas leányklub, az erzsébetvárosi Juventus Salvator ifjúsági egyesület által ma, szombatra és holnapra, vasárnapra tervezett mulatásait a pápa halála miatt elmaradnak. A piarista Iosem Slavici önképzőköré által tervezett vasárnap délutáni farsangi ünnepélyt is elhalasztották bizonytalan időre.

— **Disznóelőkke választották Gafencu és Titeanu minisztereket a külföldi újságírók.** Bucurestiből jelentik a külföldi sajtótudósítók egy-együletében tegnap nagy ünnepség volt abból az alkalomból, hogy Gafencu és Titeanu minisztereket disznóelőkke illetve disznóelőkke választották. Gafencu külügyminiszter beszédében a következőket hangsúlyozta: — Valamennyien, akik itt vagyunk, közös érdeket képviselünk abból a célból, hogy a nemzetek közötti békés viszonyt fenntarthatassuk. Titeanu ezeket mondta: — Egy korporatív rendszerű kormányzatnál rendkívül fontos ennek az egyesületnek a működése, amelynek megalapításában tizenkét évvel ezelőtt résztvettem. A sajtó és propagandai ügyi államtitkárság elsősorban sajtószervezet és így különbözők a diplomáciai szervezettől. A diplomácia természetétől fogva diszkrecióra kötelez. A sajtó ellenkezőleg, indiszkrecióra.

— **ELŐKESZÜLETEK A KÖZSEGEK KÖLTSÉGVETÉSEINEK MEGSZERKESZTÉSÉHEZ.** A királyi helytartóság területén levő községek költségvetéseinek elkészítése a közeli időben megindul. Az egységes eljárás céljából Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár felkeresik az öt megye székhelyét, ahol megbeszélnek a költségvetéssel kapcsolatos teendőket. Az első ilyen értekezlet ma folyik Lugoson. Marta dr. királyi helytartó és Ciupe dr. vezértitkár ez alkalommal résztvesznek a Brediceanu Coriolan elhalálozásának évfordulója alkalmával tartandó gyászistentiszteleten is.

— **A faj elkorcsosításának vádjá két temesmegyei gazdálkodó ellen.** Rechanas Lazar és Jiceni Petru buzadi gazdálkodók ellen tavaly megindult az eljárás, mert a vád szerint belegyeztek abba, hogy kiskorú fiaik vadházaságban éljenek két községbeli leánnyal. A törvényszék az apákat egyenként egy-egy hónapi fogságra ítélte, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette, ezenkívül elrendelte, hogy a két fiút javító intézetbe szállítsák. Az ítélet ellen fellebbezést nyújtottak be, amely tegnap került tárgyalásra a temesvári ítéletábránál. Közben azonban a fiúk elérték tizennyolcadik életévüket és törvényesen is feleségül vették a leányokat, akikkel együtt éltek. Ezért a tábla csak az apák büntetését erősíthette meg, míg a fiúkra, most már ifjú férfjekre vonatkozó ítéletet megsemmisítette.

— **Moszkvában is megelégedéssel fogadták a kormány felhívását.** Moszkvából jelentik: A szovjet lapok közlik a román kormány legutóbbi proklamációját és különös elégtétellel hangsúlyozzák a felhívás azon szakaszait, amely Románia külpolitikájára vonatkozik a Szovjetunióval kapcsolatban.

— **A unitárius egyház közgyűlése.** A temesvári unitárius egyház vasárnap, február tizenkettedikén, délután négy órakor az evangélikus templomban istentiszteletet, utána közgyűlést tart.

— **Egészségügyi vezérfelügyelő látogatósa Temesvárott.** Neculescu Ioan, az egészségügyi minisztérium pénzügyi vezérfelügyelője, látogatóst tett Temesvárott. Buteanu Nicolae dr. egészségügyi vezérfelügyelő társaságában megtekintette a járványkórházat, a gyermekkórházat, a volt munkásokthonban folyó átalakítási munkálatokat és a Fehér Kereszt-kórházat. A vezérfelügyelő ígéretet tett, hogy minél sürgősebben befejezik az egészségügyi intézmények kibővítésével kapcsolatos építkezéseket. Neculescu Ioan vezérfelügyelő Temesvárról visszautazott Bucurestibe.

— **A japán csapatok meglepetésszerűen partra szálltak Hainan szigetén.** Tokióból jelentik: Japán csapatok tegnap meglepetésszerűen partra szálltak Hainan szigetén és a szigetet birtokba vették.

— **Gyász.** Miksik Edéné, született Ambros Etel, néhai Miksik Ede volt dohánygyári igazgató özvegye, 85 éves korában az erzsébetvárosi Mühle Vilmos-ucca 12. szám alatti lakásán meghalt.

— **ISKOLAI PANASZOK.** Szombolya polgárságának nagyobb küldöttsége tiszteltet tegnap Marta Alexandru dr. királyi helytartónál. A küldöttség iskolapanaszokat és kérelmeket terjesztett elő, amelyeknek igazságos elintézését a helytartó nyomban kilitásba helyezte.

— **Felfüggesztették a craiovai vámhivatal több tisztviselőjét.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter most foganatosította az első megtorló intézkedéseket a craiovai vámhivatalnál elkövetett visszaélések ügyében, ahol — mint ismeretes, — a kincstárt 11 millió károsodás érte. A miniszter Iuca Gheorghe vámspektor, Saftescu Alexandru, Gaspar Alexandru, Marn Gheorghe, Sufan Toma, Darvasescu Leonte, Anghel Ioan és Niculescu dolji pénzügyigazgatósági tisztviselőket állásukból felfüggesztette, egyben pedig kötelezte őket, hogy a kárt egyetemlegesen térítsék meg. Hasonló büntetésben részesítették azokat a craiovai volt vámfőnököket, a kik a visszaélések idején hivatalban voltak.

— **XENI VOLT MINISZTER A VADLOTTAK PADJÁN.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék szombaton kezdi tárgyalni a tavasz folyamán leleplezett nagyszabású aranycempézési bűnygyvet. A vadlottak között szerepel Xenii volt miniszter, Garlesteanu és Zahareanu bankárok és még több ismert fővárosi személyiség.

— **Éjszakai támadás a Bánszky-telepen.** Varga István 18 éves napzsámot éjszaka ismeretlen tettes megtámadta és késével súlyosan megsebesítette. A mentők kórházba szállították.

— **ELTEMETTEK DETERDINGET, A PETRÓLEUMKIRÁLYT.** Rostockból jelentik: A napokban elhunyt Sir Henry Deterding petróleumkirályt ma temették el Dosbin birtokán, amely egykor a holland királyi tulajdonát képezte. A több ezer hektár kiterjedésű birtokot a petróleumkirály a környező fiatal gazdáknak hagyományozta.

— **RESICAI PEKEK A KENYERDRÁGITAS ELLEN.** Sechei Alexandru, a pékek országos egyesületének elnöke és Gajo Andrei titkár vezetése mellett több resicai pék járult tegnap Marta Alexandru dr. királyi helytartó elé. Elpanaszolták, hogy Resicán számos szatócs és trafikok foglalkozik kenyéreladással, azonban a megállapított árat nem tartja be, hanem drágább áron árúsítja a kenyeret a fogyasztóknak. Marta dr. királyi helytartó megígérte, hogy a közigazgatási hatóságok útján intézkedik.

— **Perjámosi gazdálkodó halála Temesvárott.** Zeilinger Miklós 61 éves perjámosi gazdálkodó Temesvárot a uccán örszeesett. A mentők kórházba szállították, ahol meghalt. Az ügyesség megadta a temetési engedélyt.

— **VASÚTI NYUGBEREK FIZETÉSE.** A Casa Muncii hatáskörébe tartozó vasúti nyugberek februári illetményeinek kifizetése ma szombaton, február 11-én reggel nyolc órakor kezdődik meg a józsefvárosi pályaudvar raktárfőnökségénél.

— **A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik figyelmebe.** A megyei IOV-hivatal közli, hogy a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik hetvenöt százalékos kedvezményű vasúti igazolványainak láttamozása megkezdődik. A láttamozás érdekében valamennyien szerezzék be a józsefvárosi főpályaudvaron a következő bélyegeket: Az elsőosztályu vasúti jegyek birtokosai 220 leies modernizálási bélyeg és a mult évre, valamint erre az évre a negyvenleies biztosítási bélyegeket. A másodosztályu vasúti jegyek birtokosai 150 leies modernizálási bélyeg és az elmult, valamint erre az évre a harmincleies biztosítási bélyegeket szerezzenek. A harmadik osztályu vasúti jegyek birtokosai csak a húszleies biztosítási bélyegeket váltás ki úgy a mult évre, mint erre az évre. A vasúti igazolványokat a beragasztott bélyegekek együtt Temesvárott a telekbírószágonál, vidéken pedig a községházán nyujtsák be láttamozás végett.

— **A Román Asszonyok Szövetsége** két szöveget küld a vilákiállításra. Bucurestiből jelentik: Az Ateneul Roman palotában tegnap kiállították azt a két szöveget, amelyet elküldenek a newyorki nemzetközi vilákiállításra. A két hatalmas méretű nagyon szép szöveget a Román Asszonyok Nemzeti Ligájának gorjenii műhelyében készítették.

— **MEGÖLTÉ VADHÁZASTÁRSÁT** Bucures-tiből jelentik: Megdöbbentő szerelmi dráma játszódott le ma délelőtt Bucuresti Rahovei nevű kerületében. A Bordeianu uca 3. szám alatti épületben Gandac Gheorghe 19 éves fénvívő több késszurással megölte Vitzel Lina nevű 15 esztendő vadházastársát. A gyilkos nyomában a bűntett után tartóztatták és a rendőrségen azt vallotta, azért ölte meg a leányt, mert azt gyanította, hogy fivérével tart fenn szerelmi viszonyt.

— **Anglia készül a légi támadás elleni védekezésre.** Londonból jelentik: John Anderson légiügyi államtitkár nyilatkozott az alsóházban a légitámadások elleni fedezékek építéséről. Az államtitkár kijelentette, hogy eddig 85 millió megtakarított homokzsákokat küldtek a különböző városokba.

— **Meghalt Csikvármegye prefektusa.** Csikvármegye prefektusa, tegnap hivatalos helyiségében hirtelen elhunyt.

(—) **A FRATELLI MAGYAR DALKÖR KÖZGYŰLÉSE** február 26-án, délután négy órakor lesz a harmadik uccában levő Bozner főle vendéglőben. A közgyűlés, amelyre az elnökség emton is meghívta barátait és jóakörűt, tisztújító jelleggel bír. Esetleges indítványokat tíz nappal előbb írásban kell beértesíteni.

(—) **Kinnyvisek a városnál.** Tieran Emil főnagymester Ponesou Chiuist, Seni Gratiant, Pichia Vichentiet és Pie Andreit február elsejétől kezdőköllo. Prohet-Kreizek Tivedari és Puzariu Decahalt március elsejétől kezdőköllo. Jdeiolenes tisztviselőknak. Buzariu Ioant és Junghans Czörovót február 15-től kezdőköllo városi rendőröknek és Stirban Ioant uccanások február 15-től kezdőköllo városi rendőröknek és Stirban Ioant uccanások február 15-től kezdőköllo városi szolgáknak nevezte ki.

— **A „VASÁRNAP” ÚJ SZÁMA.** Vezetőhelyén XI. Pius pápa képét hozza és a halott egyházfejedelemről ír mély és meleg emléksorokat Fischer A. adár. Mihelics Vid „A keresztény államért” címen ismerteti XI. Pius konkordátumait, a Vatikán nemzetközi kapcsolatait és a nemzeti kisebbségek ügyében elfoglalt példás magatartását. Bunyor János gépészmérnök az „Ifjúmunkások”-ról közöl érdekes és frappáns meglátásokat, Friedrich Foerster: Férfiúság — nőiség — filmen című értekezése pedig a filmpedagógia egészen eredeti felfogását tükrözi. Kiemelkedő cikkei az új számnak még: Márton Áron és az erdélyi ifjúság (Venczel József), Keresztény népi egységet (Kulcsár Kálmán), A film-kultúra (Molnár Lajos), Kis mesék — nagyoknak (Dorosmay János), A romániai falukutafás (Fábián Béla), A román faj és a vegyesházasságok (Ráncneantu Petre könyvről). Az irodalmi részben két fiatal frónó mutatkozik be novellával a Vasárnap olvasóinak: Bányai A. Mária (A tanár úr közzive) és Nagykárolyi Etelka (Nem is olyan nehéz...). Ezenfelül Fodor József, Bisztray Kálmán, Tamás Lajos, Cserei Szász László szép költeményei, Erdélyi József román népballada-változata (A bárány) és Tudor Arghezi „Altató dala” (Gréda József fordítása románból) teszi színessé és változatossá a gyönyörű képekkel illusztrált lapot, melyet könyvkritika és Világkrónika zár le. A borítékot Simai G. művészi felvétele díszíti. Kellemes meglepetést jelez a Vasárnap a kisebbségi szülők és ifjúság számára, amennyiben tavasszal megindul a lap időközi melléklete gyanánt a „Kis Vasárnap” tanulságos és szórakoztató olvasmányokkal, nevelő hatású román és magyar irodalmi és történelmi népszerűsítő anyaggal, számos vonzó és érdekes rovattal, képekkel illusztrálva, csinos kiállításban. A Vasárnap előfizetési ára félévre 120 lei, egy példány 12 lei. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Arad, Str. Bratianu 2-4.

Mozsi

MŰSOR:

SZOMBAT, FEBRUÁR 11.

APOLLÓ: Éjjeli riadó (angol film).

ATLANTIC: Tarsan bosszúja (angol film) és Felte arany (angol film).

CAPITOL: Párisi nászut (angol film).

RIVOLI: Az örök titok (német film).

SCALA: Vörös orchideák (német film).

ELÉRKEZETT A NAGY PILLANAT

lesz a 18 sorsjáték IV. osztályának a húzása.

Szétosztásra kerül: 4 egyenként 6.000.000 leis nyeresemény
38 egyenként 1.000.000 leis nyeresemény
54 egyenként 200.000 leis nyeresemény
486 egyenként 100.000 leis nyeresemény
96.000 nyeresemény 228 és 3636 lei közötti értékben. Összesen 279.608.000 lei kerül forgalomba.

Ennek a pénznek a szétosztásában Ön is részesedik, ha

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

sorsjegyet vásárol.

(—) **VALLÁSOS ESTÉLY A NAGYSZENTMIKLÓSI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN.** Február 12-én, vasárnap délután 6 órai kezdettel műsoros vallásos estély lesz az evangélikus templomban. Alkalmi beszédet mond a helybeli lelkész, Székely Ernőné és Kessler Edéné duettet énekelnek, Kessler Antónia és Granzer Károly szavának, végül az egyházi énekkar, mely január hóban alakult, két egyházi énekkel szerepel. Belépődíj nincs, az effertorium az énekkar részére fordították.

(—) **Ragályos betegség.** A városi főorvosi hivatal jelentése szerint jelenleg Temesvár város területén tizenkilenc vörhenyes, egy tifuszos, három diftériás, egy orbáncos és tíz kanyarós beteg áll ápolás alatt. A ragályos betegségek számaránya egyáltalán nem veszedelmes.

(—) **REFORMÁTUS ISTENTISZTELET NAGYSZENTMIKLÓSON.** Vasárnap, február 12-én Nagyszentmiklóson református istentiszteletet tart délelőtt 11 órakor Kuhn Zoltán a felsőtorontali református missziói kör elkészte.

(—) **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Bicskei Klára Magdolna, Berényi György, Gedő Béla. Meghaltak: Németh Rozália született Franyó ötvenkilenc éves, Raducu Ioan tizenöt éves.

(—) **METEÁ OCTAVIAN, AZ UNIVERSUL SERKESZTŐJÉNEK NAGYSIKERŰ ELŐADÁSA.** Meteá Octavian, az Universul bánárgi szerkesztője a romániai olasz kulturintézet előadásorozata keretében nagysikerű előadást tartott Temesvárott, Badea Cartanról a román-olasz közeledés előharcosáról. Az előadást Guarnieri Silvio dr. tanár nyitotta meg, majd Meteá Octavian szerkesztő beszélt Cartan életéről és munkásságáról, amellyel a román és olasz népek közötti kapcsolatokba irveket keményítette. A nagyvárani és eöleő közönség tetszéssel fogadta az érdekes és magas nivóju előadást.

— **A szlovákiai zsidókérdés.** Pozsonyból jelentik: Tiso miniszterelnök a Zsidó Távirati Iroda tudósítója előtt kijelentette, hogy a kormány élénk figyelemmel kíséri a zsidó kivándorlási problémát. A nyolcvanhétezer főnyi szlovákiai zsidóság lojális magatartást tanúsít a szlovák kormány iránt, de parlamenti képviselőre nem tart igényt és ez az oka annak, hogy a szlovák parlamentben nincsen képviselője. Az állampolgársági felülvizsgálatra és a számarány ügyében Prágában hozott rendelkezések Szlovákiára is vonatkoznak. Szlovákiában németországi, magyarországi és lengyelországi emigránsok tartózkodnak. Ezeket vagy eredeti tartózkodási helyükre szállítják vissza, vagy pedig, ha ez nem lehetséges, hivatalból jelölnek ki részükre tartózkodási helyet. A zsidóság térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényt, amely az egész közársaság területén érvényben lesz, már szövegezik és legközelebb a parlament elé kerül.

GYÓGYSZERTARAK ÉJNELI SZOLGALATA:

Vasárnap, február 12-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Gótz gyógyszer-tár.

A II. kerületben a 3 August uton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszer-tár.

A III. kerületben a Lahovari téren levő Cristea gyógyszer-tár.

A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszer-tár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszer-tár és Ujkisodán P. najoht Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Gyilkosságokkal fosztották ki a biztosító társaságokat

Newyorkból írják: A newyorki rendőrség pártatlan biztosítási csalások sorozatát leplezte le. Megállapították, hogy egy banda már hosszú évek óta sorozatos gyilkosságokat követ el és nagy összegeket károsítja meg a biztosítóintézeteket, amelyeknél az áldozatok életét bebiztosították.

A vakmerő biztosítási csalókat, a 21 éves Stella Alfonsit, Mrs. Carino Savatót és Herman Petrillót a newyorki rendőrség már letartóztatta.

A hónapok óta folyó nyomozás, amely a megdöbbentő bűntényeket végre leleplezte, megállapította, hogy Herman Petrillo és két társnője sok-ezrezer dollárral károsította meg a biztosítóintézeteket és számos gyilkosságot követett el.

A vakmerő gonosztevők jómódú, egyedülálló embereket környékeztek meg. A biztosítási kötvényekben nem saját magukat jelölték meg kedvezményezetteknek, ellenben a biztosított őket hatalmazta fel a biztosítási összeg esetleges felvételére. Ha ez a felhatalmazás nem történt meg, a család gondoskodtak arról, hogy más módon, a biztosított tudtán kívül megszerezzék a felhatalmazást.

Azután kezdődött tulajdonképpeni munkájuk: a biztosítási összegek megszerzése. Miután életbiztosításról volt szó, ezt csak úgy szerezhették meg, ha kiszemelt áldozatuk eltávozik az élők sorából. Her-

man Petrillo és két bűntársnője bámulatos leleménységet áruáltak el a halál-nemek alkalmazásában. Áldozataikat olyan körülmények között távolították el az élők sorából, hogy még a biztosító társaságok alapos nyomozása sem gyanította, hogy gyilkosság történt. Áldozataik betegség, vagy szerencsétlenség következtében vesztették életüket. A nagystílusú biztosítási csalók autószerencsétlenségeket rendeztek meg. Volt egy bűntársuk, akinek az volt a veszedelmes feladata, hogy autójával belerohanjon alkalmas helyzetekben annak a gazdag embernek az autójába, akinek meg kellett halmia, hogy a Petrillo-banda felvehesse a biztosítási díjat.

Több áldoztuk halt meg autószerencsétlenség következtében. A szerencsétlenségeket olyan ügyesen rendezték meg, hogy a rendőri nyomozás sem derítette ki a bűntényt. A két nő: Stella Alfonsi és Carina Savato, az életbiztosítást kötő áldozatok orzalmába férköztek és elősegítették a „véletlen” szerencsétlenséget. Motorosnák kirándulásra is gyakran meghívták áldozataikat és a motorosnakszerencsétlenségek megrendezésében is igen ügyeseknek bizonyultak. A társadalmi érintkezés során gyakran rendeztek hegyi kirándulásokat is és nem egy gyantulan áldozatuk magas szikláról zuhant le, amikor áruló szemtanuja nem volt a tragédiának.

A szabadforgalmi devizák forgalmának új rendje

A február 1. napjától szünetelő szabadforgalmi devizauzletek a szerdai napon ismét mozgásba jöttek, mivel a Banca Nationala kellő utasítással látta el a bankokat. Ezek szerint a jövőben is előzetes engedély nélkül lehet az egyes országokkal (Anglia és Belgium) kötött fizetési egyezményekből eredő 15—40 százalékos devizakvótát értékesíteni áruimportálás végett. A kereskedők a jövőben is megkapják 48 órán belül a behozatali engedélyt, ha ilyen deviza vásárlását igazolja. Ugyancsak előzetes engedély nélkül szolgáltatnak ki a bankok szabadforgalmi devizát a kölcsönkamatok kiegyenlítésére. Minden más áttuláshoz a Banca Nationala előzetes hozzájárulása szükséges. Az engedéllyel bíró bankok egymás között eladhatnak szabadforgalmi devizát, de minden esetben az eladási kötjegyben fel kell tüntetni az ügyfél nevét, akitől a devizát eredetileg vásárolták.

— A Kolozsvári Magyar Színház díszelőadást rendez a Gazdanapokra érkező vendégek tiszteletére. Az EGE február 23—27. napjain rendezendő vetőmagkiállítás alkalmából, a kolozsvári Magyar Színház díszelőadást rendez a kiállítás megnyitásának napján, február 23-án este. A díszelőadásra felkérte közreműködésre a hóstáti kiscigárdát egyházi dalárdáit. A Magyar Színház, a Kolozsvárra egyeseregő kiscigárdá EGE-tagok részére a rendez helyarákból 25 százalékos engedményt nyújt. A kedvezményt igénybevenni óhajtó tagok a kedvezményes jegyre jogosító utalványt az EGE-nél, a hivatalos órák alatt, délelőtt 9—1, délután 3—5 között vehetik át.

— A SZÖVETKEZETI KÖZPONT GYAPOT-BESZERZÉSE. A Szövetkezetek Nemzeti Intézete külföldön 600 millió lej értékben vásárolt gyapotot, amelynek leszállítása március végéig fog tartani. Az árut Constantában, Kolozsváron és Szebenben vámolják és innen történik az elosztás a falusi szövetkezetek részére. Hetenként 100 ezer csomag megy el az elosztó állomásról és a falusi nép olesón kapja a különböző minőségű gyapotot.

— Száj- és körömfájás miatt Kiirtosón keresztül is szünetel a szarvasmarha-kivitelt. Mai lapszámunkban bucuressii jelentés alapján megírtuk, hogy a Palesztina és Málta felé irányuló szarvasmarha kivitelt betiltották, mert a kikötő környékén száj- és körömfájás megbetegedések léptek fel. Hasonló intézkedéseket foganatosított az aradmegyei állatorvosi hivatal is, amely nyíben a Kiirtosón keresztül történő szarvasmarha kivitelt betiltotta, mert Kiirtosón és környékén számos száj- és körömfájás lépett fel. A megyei állatorvosi hivatal megette a szükséges intézkedéseket és így remény van arra, hogy a szarvasmarha export ismét megindulhat.

— GYAPJUFONAL ÉS GYAPOT BEHOZATALA. A nemzetgazdasági minisztérium importigazgatósága értesítette a kötött és szövött áru készítésével foglalkozó gyárakat, hogy a gyapot és gyapjufonal behozatali engedélyt az üzem teljesítőképességéhez mérten fogják kiadni, alapul véve a 8 órai napi munkaidőt. A jövőben is csak előzetes beföldi vásárlások igazolása mellett adnak ki importengedélyeket és a vásárlást igazoló okirat csak úgy használható, ha a kiállításától hat hónap még nem telt el.

= KÖZGAZDASÁG =

Április 28-tól május 8-ig tart a budapesti mintavásár

Féléru utazás és a kedvezmények sorozata várja a látogatókat

Budapestről jelentik: Az elmúlt félév rendkívül mozgalmas külpolitikai élete és a belpolitika terén is feltűnt, időközben levezetett izgalmak arra az országiszerte tapasztalható helyzetre vezettek Magyarországon, hogy főképpen a nagykereskedelem, de részben a középmeretű kereskedelmi cégek is tartózkodástól egy időben megindult részben a kormány beruházási programjának megvalósítása, részben pedig a közönség vásárlói erejének emelkedése folytán az ipar terén oly lendületes munka, mely rövid néhány hónap alatt több, mint 50 ezer fővel emelte a gyáriparban foglalkoztatott munkások számát a megrendelésekkel látta el a kisipart is.

Természetes következménye mindennek, hogy most a tavasz közeledtével a várható nagy forgalom elé üres raktárakkal néző kereskedelem hírtelen lendülettel tömeges rendelésekkel látta el a magánfogyasztás részére is a gyáripar.

Az április 28-tól május 8-ig megtartandó Budapesti Nemzetközi Vásáron tehát úgy a termelő

eszközöket, mint a fogyasztási cikkeket előállító ipar részéről rendkívül jól foglalkoztatott gyárvalalatok fognak felvonulni, a várható nagy üzleti forgalomra való tekintettel oly nagy számmal, hogy a vásár rendezőségének rövid egymásutánban a vásár területének most már másodizben való kibővítését kellett elhatározni.

Teljesen új elrendezésű, lényegesen bővített területen felépített vásárváros fogja tehát a látogatókat fogadni, kiegészítve azzal az érdekességgel, hogy ezúttal a külföldi álamok egész sorozata létezik a vásáron saját nemzeti pavilonnal is.

A vásárra érkező külföldieket ez évben is Magyarországon a vízmentességen kívül 50 százalékos utazási kedvezmény fogja várni, de rendelkezésükre fog állni egy 25—50 százalékos jegykedvezmény további 27 állam közlekedési vállalatainál is. Az idegenforgalmi iparok folyamatban lévő átrendezése folytán azzal is számolhatnak a látogatók, hogy ez évben valóban olesó elhelyezkedéshez és el-látáshoz jutnak Budapesten.

56 százalékkal nőtt a múlt évben az óvatolt váltók értéke

A temesi tartomány kedvező gazdasági helyzete a statisztika adataiból is kitűnik. A régi királyság sokkal többet óvatol, mint Erdély

Az igazságügyi minisztérium statisztikai hivatala összeállította az elmúlt három év adatait a váltók óvatolásáról. Ezek szerint óvatoltatott

1936-ban 39.697 váltó 385.893 ezer lei értékben 1937-ben 50.886 váltó 521.223 ezer lei értékben 1938-ban 79.461 váltó 708.374 ezer lei értékben

Tehát három év óta nemcsak számbelileg, hanem értékben is emelkedik az óvatolt váltók száma és ez az emelkedés 1937-ről 1938-ra a váltók mennyiségét tekintve 56 százalékos, míg értéküket nézve 56 százalékos. Bármilyen kedvezőlen jelenség az emelkedés, mégis a váltóforgalom felénkülését jelenti, mert az 1934. és 1935. években — a konverziós törvény életbelépte után minimális volt a váltókibocsátás.

Az 1938-ban óvatolásra került váltók az országrészek szerint így oszlanak meg:

Régi királyság	50.043 drb.	523 millió lei
Erdély	16.850 drb.	127 millió lei
Basarabia	9.708 drb.	41 millió lei
Bucovina	2.860 drb.	16 millió lei

Az emelkedés Erdélyben az 1937. évi óvatolásokkal szemben 35 százalékos, tehát az országos átlag alatt marad. A statisztika kedvezőtlennek látszik a régi királyságra nézve, de figyelembe kell venni, hogy ott a váltóóvatolások szokásosabbak, mint Erdélyben és olyan esetekben is óvatolnak, amikor arra törvény szerint nincsen szükség, például a csupán kibocsátói aláírással ellátott váltókat is.

Az Erdélyhez tartozó tartományok szerint az óvasók így oszlottak meg:

Maros	5418 drb.	33 millió lei
Szamos	6029 drb.	51 millió lei
Temes	3883 drb.	26 millió lei

A legnagyobb Szamosban az emelkedési arányszám 7,3 százalékos, de a legkedvezőtlenebb mégis a muresi tartományban, ahol kisebb az üzleti élet, mint a temesi tartományban, mégis közel kétszer olyan nagy váltóótoké maradt lejáratkor fizetés nélkül, mint a Temes-tartományban.

IFJUSÁGI BÁL

a Magyar Leányegylet rendezésében

február 18-án

a Whitehouse palotában

Harmincötezer vaggon tengeri megy Olaszországba

Az elmúlt hetekben olasz küldöttség járt a fővárosban, amely tengeri kiviteléről tárgyalt. Üzleti-kötésre nem kerül a sor, mert általában drágálták az árakat. A tárgyalásokra most visszatérnek és kilátás van arra, hogy 35 ezer vaggon tengerit vásárol fel az olasz kereskedelem. A román-olasz kereskedelmi szerződés ilyen mennyiség kivitelét írja elő és a jelentékeny tétel fevásárolásával elérhető, hogy az egyezmény e részben nem marad papíron. Itt megemlíthetjük, hogy legutóbb Albánia is érdeklődött a román tengeri után, de ez az üzlet a megfelelő kompenzációs alban áru hiányában, nehezen hozható össze.

Egyéb jelentékenyebb külföldi érdeklődés alig mutatkozik, holott a kialakult ár — kb. 80 font-streling cif. — megfelel a világi piaci áraknak. A gabonapiac tengeriben a régi kötéseket bonyolítja le.

HÁZBÉRILETEKI FELLEBBEZESEK BÉLYEGE. Több városban kivette a vezetőség a félészázalékos házbérléteket, amely ellen a legfőbb érdekelt fellebbezést adott be. Felmerült a kérdés, hogy a fellebbezés bélyegezendő-e 27 leies okmány és 2 leies repülőbélyeggel. Miután az adó fellebbezések álta ában bélyegmentesek, több érdekelt bélyeg nélkül adta be fellebbezését és Nagyváradon az ilyen fellebbezéseket, mint bélyeghiányokat utasították el. A Bérlok Szövetsége emiatt több konkrét ügyben felfolyomódással fordult a törvényszékhez és a bihari törvényszék III. tagozata kimondotta, hogy magyarzat alapján nem lehet közterhet kiterjeszteni és így a fellebbezésekre bélyeg nem jár.

(=) Harmincöt éves temesvári cég felszámolása. A Winternitz női- és férfiruha konfekciós üzlet, amelynek a Ferdinand királyi-körúton, az első Löffle-házban vannak a helyiségei, felszámol. Winternitz Manó közel harmincöt éven át vezette jöhírű üzletét és az a piac számottevő boltja volt. A cégtulajdonos most elhatározta az üzlet likvidálását és két nap óta már zárva van a hatalmas saroküzlet.

Árfolyamok, gabonaárak

PÉNTEK, FEBRUÁR 10.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelelnti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollar 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befoz-laltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, néme: márka 38—39, felár nélkül.

A bányági gabonapiacra a buza irányzata cse-ndesebb, míg a tengeri irányzata továbbra is lany-és a piac üzletelen. A piaci árak a következők: to-rontráli buza 410, temesi buza 400, tengeri 330—335, korpá 300, zab 430, takarmányrapa 330, ta-vaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 370, tökmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 .ei százkilónként.

(=) PIACI ÁRAK TEMESVÁROTT tegnap a hetipiaca a következők voltak: tojás darabja 2 lei, száraz bab kilója 14—16 lei, lencse kilója 14 lei, kalarabé darabja 1—4 lei, sárgarépa kilója 3—5 lei, paszternák kilója 3—5 lei, hagyma kilónként 4—5 .ei, krumpli kilónként 4—5 lei, fokhagyma ki-lónként 8—10 lei, vörös cékla kilónként 3—5 lei, torma darabja 1—3 lei, káposzta fejenként 4—7 lei, kelkáposzta fejenként 2—4 lei, zöld petrezselyem csomónként 1 lei, levesbe való zö dég csomónként 2 lei, paraj kilónként 25 lei, fiatal hagyma csomón-ként 1 lei, tejfel literje 40—45 lei, tehénúró kilón-ként 12—14 lei, juhturó kilónként 32—36 .ei, főzö-vaj 64 lei, teavaj kilónként 72—80 lei, alma kilón-ként 12—20 lei, csirke párja 35—70 .ei.

Sporthírek mindentelől

A Timisoarai Tornaegyesület közgyűlése február hó 19-én délelőt 11½ órakor lesz az egyesületi klubházában és arra az összes tago-kat meghívja az elnökség. A közgyűlésen a tisz-tikar beszámol működéséről, megállapítják a költségvétést és megválasztják az új tisztikart. Esetleges indítványok 3 nappal a közgyűlés előtt benyújtandók a titkárhoz.

Testületbe tömörültek a romániai labdaru-gó edzők. Február 14-én, kedden, a fővárosban jönnek össze a romániai labdarugó edzők, hogy megtárgyalják a már régebben tervbevett ed-ző-testület megalakításának lehetőségeit. Ugyan csak ezen az ülésen dolgozzák ki a felállítandó testület alapszabályait. A gyűlésre a következő edzők jelentették be részvételüket: Braun, Dobó, Colea, Valcov, Csillag, Wetzer I., Raffinszky, Major, Serb, Pipa, Darvas, Major II., Lapusnea-nu, Korony, Albu, Laky, Barbu, Carjan, Rónay, Stoffa, Varjassy, Brodea, Clucer, Ale, Popescu, Walter, Glanczmann, Geller, Huniade, Korads, Hoksáry. Ezekből állana tehát a romániai edzők testülete. Erre a testületre annál is inkább szükség van, mert eddig ilyen intézmény Romá-niában nem volt, annak ellenére, hogy más or-szágokban már régebben alakultak szövetségek, amelyeknek keretében az edzők saját érdekeiket megvédik.

Megörkezett Ploestibe Bartunek. A ploestii Tricolor legutóbbi barátságos mérkőzésén 3:2 arányban legyőzte a Prahova együttesét, vasár-nap pedig a Venus látja vendégül. Ezen a mér-kőzésen már Bartunek is szerepel, akinek revü-lógépen küldték el a szerződését. A játékos pént-eken megérkezett Ploestibe és jelentkezett új egyesületnél. A Venus a következő csapattal játszik Ploestiben: David — Sfera, Albu — Bar-bulescu, Gain, Beffa — Orza, Ploesteanu, Humis, Bodola, Iordache.

Von Tschamm und Osten német sport-vezér Romániában. A német birodalmi sport leg-főbb vezére pénteken a román fővárosba érke-zett, hogy megtekintse a fővárosi sportegyesü-leteket, valamint betekintést nyerjen a román sport szervezetébe. A német vendég tiszteletére a fővárosi Venus fogadást rendez.

SPORT.FOTO.OPI C

A legolcsóbb sport-cikkek és azok javítása

A. M. MÜLLEY-nél

Timisoara, I. Strada Seiderer 11.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hirlap eredeti regénye.
Irtá: Félegyházi András

Utánnomás tílos.

— Nehéz dió ez a Marianne, — futott végig agyán a gondolat — de majd csak megszélditem valahogy! Hej, csak ne szeretném, akkor már rég nem tűrném a rigolyáit! De mikor úgy beleette magát a szivembe, mint bolha a kutya! —

Egy párszor már szakított a leánnyal, de mindig újra kiengesztelődtek. A lány nagyon indulatos volt és nem egyszer ott maradt körümenek a nyoma a fiu arcán, aki az ilyen jelönetek után napokig nem mehetett ki az utcára.

Ilyenkor aztán Marianne a legnagyobb gyen-gédséggel és szeretettel ápolta, becézte. Könnyeivel mosta a sebet és kenőcsökkel gyógyította. Még esküdzött is, hogy soha többé nem lesz rossz és nem feledkezik meg magáról annyira, hogy kezét emeljen az ő egyet-en Sándyára.

Rendszerint meg is tartotta fogadalmát a leg-közelebbi összeveszésig.

Alexandre Limbujal három esztendő előtt ismerkedett meg Marianne Mireilejon énekesnővel a Montmartre egyik kicsiny kab-réjában. A lány akkor még csak annyiban volt énekesnő, hogy első számként aznap este lépett fel először.

Provenos egyik kicsiny városkájából került fel Párisba. Szülővárosában néhány hét előtt egy pá-risi úgynök jelent meg és egyenesen az állásközvetítő irodába állított be. Ott a tulajdonos régi ismerősként fogadta:

— Bon jour, monsieur Bleu! Megint szükség van rá, hogy a párisiak tunya vért frissé délvideki, eleven áruval pezsdítsék föl?

— Bon jour, monsieur Sival! Ejnye, ejnye, mit beszé! Ha val-ki hallaná, azt hinné, hogy leányke-reskedők vagyunk. Pedig mindkettő a kultúra szol-gálatában állunk. Nekem párisi műintézetektől megbizásom van, hogy jóméjelenesü táncosnőket és

énekesnőket szerződtessek, ön viszont, aki városában és környékén ismerős, erre a célra bájos és főleg fiatal leányokat ajánl nekem. Ez csak tisztességes dolog, nemde?

— De bizony, monsieur B.eu.

— No lással! És rendszerint még szerencsés-sé is tesszük azokat a leányokat, akiket a fény váro-sába, a világ szívébe, Párisba viszek. Urinök, mű-vésznök válnak belőlük, akik selyemben járnak, ék-szereket hordanak, minden jóban duskálnak és fér-fiszivékkel kövezik ki életük utját. Van akárhány olyan volt művész, akit én szerződtettem, hogy rámoslygott a sors és báróhoz, herceghez, amerikai dollármilliomoshoz ment férjhez. Nézz csak ezt a gyémántos nyakkendőt, monsieur Sival. Tudja, ki-nek az ajándéka? A mahamai mah-radza felesé-gétől kaptam. És kíváncsi rá, hogy kicsoda a ma-hatmai maharadza felesége? Eugenie Villebois pro-vencei leány, akit az ön ajánlatára szerződtettem táncosnőnek.

— Ha úgy van, — kapott a szón Sival és szem-üvegét az orráról a homlokára toltta föl — akkor az e ismerőstől és köszönetből nekem is kijár.

— Osztom a véleményét, monsieur Sival. És én már irtam is a maharadza feleségének, tegyen elő-tervezést a férjének, tüntesse ki önt a tarka ele-fántrend jelvényével. Olyan biztos, hogy megkapja, mintha a kitüntetés már ott fityegne a gomblyuká-ban.

Fagan Sival, aki mint a legtöbb francia kis-polgár, élete leghőbb vágyának beteljesülését látta volna egy akármilyen ineficni és akármilyen ex-otikus kitüntetésben, önelgűlten és szeretettel si-mogatta végig tenyerével kabátjának bal hajtóká-ját.

Szolgalatkészen kérdezte.

— Mivel állhatok rendelkezésére, mélyen tisz-telt monsieur Bleu?

— Hát, kedves barátom, arról van szó, hogy nyolc-tíz leányt vinnék magammal Párisba. Gran-tálom, hogy első-angy lokálokban jutnak szerződés-hez. Lehetőleg olyanok legyenek, akiknek nincse-nek szülői. Tudja, az ilyen nyársolárók nem igen szeretik, ha gyermekeik művészi pályára mennek. Ha pedig kivételesen mégis beöveznek, akkor meg megbánják, egyre-másra irrogják a hazahíró leve-letet. Ezzel aztán nemcsak az illető lány boldogulá-

sát akadályozzák meg, hanem a kabaréknak, ame-lyekhez a lányok szerzőlnek, hiábavaló költséget okoznak azzal, hogy azt a hazacsalogatott lányt hasztalanul képeztették ki a táncosnői, vagy énekes-női pályára. Ez pedig, ön jól tudja, monsieur Sival, végeredményben a mi megkárosodásunkat is jelen-ti, mert ilyen esetben a kapott közvetítési száma-ikat vissza kell fizetnünk.

— Persze, hogy tudom. És amióta megjártam, a'apon vigyázok, monsieur Bleu.

— Tehát rendben vagyunk? Megszerzi a lá-nyokat?

— Magától értetődik. Egy hét múlva indulhat velük.

— És ezzel megkezdődött a verbuválás.

Fagan Sival hajesárjai egymásután hozták a szerződésre alkalmas lányokat, árvákat, akik mint cselédek, vagy munkásnők keresték meg nehéz ke-nyerüket.

Bleu és Sival alaposan megnézték mindegyiket és améyiket nem találtak elég szépnek és fiatalnak, azt mindjárt ki is selejtezték. A többiekkel egyen-kint tárgyaltak.

Színes szavakkal ecsetelték előttük azt a fé-nyes jövőt, amely rájuk Párisban várakozik. Mu-tattak nekik képeket híres művésznőkről és azok la-kásáikról és hangsúlyozták, hogy azok a nagy nők is mind val-mikor szegény, egyszerű vidéki árvák voltak, de nekik, már mint Bleunek és Sivalnak kö-szönhetik, hogy híresek és gazdagok lettek.

Mutattak hálálkódó leveleket olyan énekesnők-től és táncosnőktől, akiknek sikerült fényes háza-ságot kötni. Nem utolsó helyen szerepelt a mahamai maharadza feleségének gyémántos tüje, améy monsieur Bleu nyakkendőtjét díszítette és monsieur Sival e-fantrendjele, améy kitüntetés mindennap megörkezhetik a postán.

A pat-kban uszálok halacszkák möhön kapnak a horgon levő csillogó szárnyu légy után; nem tud-ják, hogy ez a vesztük. Így akadtak gyorsan horog-ra a kizsemelt provencei lányok is.

— És mennyi lesz a fizetés? — kérdezte egyik-másik.

Marcel Bleu erre összecsapta a kezét:

(Folytatása következik.)

Agyonütötte és kirabolta lakásadóját és feleségét

Egy gyári alkalmazott borzalmas bűncselekménye

Piatra-Neamtiből jelentik: Borzalmas bűntény történt csütörtökről péntekre hajló éjszaka Piatra-Neamti város központjában. Gurdianu Ioan, Stancesti községbeli (Marosmegye) illetőségű gyári munkás meggyilkolta 72 éves lakásadóját és annak 65 esztendőes feleségét.

Az áldozat Lencu Mihai volt kőműves és felesége, hosszú idő óta alberletbe adták ki egyik szobájukat. Nemrégiben új lakó jelentkezett, aki Moldovanu Gheorghe néven mutatkozott be és azt mondotta, hogy az egyik fűrészfűrészgyár alkalmazottja. Miután az új lakó elfoglalta szobáját, az öregember felszólította, hogy az előírásoknak megfelelően, a rendőrségen jelentse be magát. Az ismeretlen azonban különböző kifogásokkal előadta a bejelentést, ami

Lencu Mihai előtt gyanusnak tetszett. Ezért még két nappal ezelőtt elment a közelben lakó Haiden rendőrtiszthez.

A bűnügyi osztály vezetőjéhez, aki jóismerőse volt és elmondta neki, hogy új lakót kapott, aki azonban nem akarja magát bejelenteni és ezért az illető gyanu ébresztett benne. A rendőrtiszt megígérte, hogy majd utána néz az esetenek, mire az öregember megnyugodva hazatért. Az alberlő ügylátszik megsejtette, hogy lakás-

adója értesítette a rendőrséget, mert csütörtökön nem jelentkezett. A késő éjszakai órákban azonban váratlanul megjelent és bezárgetett a lakásba. Lakásadója alig nyitott ajtót, amikor az elvetemült fiatalember valamilyen

kemény tárggyal többször fejbevágtta.

A leültött öregember felesége ekkor egy másik ajtón az udvarra menekült, mielőtt azonban segítségért kiálthatott volna, utólérte a gyilkos és vele is végzett.

A rendőrség a kettős bűnügyben a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást és sikerült letartóztatnia az elmenekült tettes vadházastársát, aki azután elmondta, hogy a gyilkost nem Moldovanunak, hanem Gurdianu Ioannak hívják. Azt is megállapították, hogy Gurdianu csütörtökön azzal az ürüggyel hagyta ott állását, hogy 30 napos katonai gyakorlatra hívták be. A hatóságok egyébként azt hiszik, hogy a gyilkos a közeli hegyekbe menekült. Ez azért valószínű, mert a város határában egy börtönt találtak, amelyben véres ruhák voltak és amelyekről kiderült, hogy a szökésben lévő Gurdianu tulajdonát képezik. A tettes a kettős bűntény elkövetése után áldozatait kirabolta.

Egő tüzfolyam előntéssel fenyegeti Ploesti városát

Messzemenő intézkedéseket tettek, hogy a szondákból kifolyó égő petróleumot eloltsák

PLOESTIBŐL jelentik: Beszámoltunk arról, hogy a Steaua Romana petróleumtársaság Ploestitől 20 kilométernyire fekvő telepén rendkívül erős petróleumforrás tört fel. A forrásból eddig mintegy 800 vagon nyersolaj ömlött ki. A hatóságok által fogantatott rendszabályok ellenére a kiömlött nyersolaj ma délelőtt 10 óra tájban, eddig még ismeretlen körülmények között, meggyulladt. Az égő petróleum-folyam a Teleajon-folyón Ploesti város felé hőmpolvány és a várost tűzveszedelem fenyegeti. Számos ház a

folyó két partján a tűz áldozatául esett. A környéken lakó emberek elhagyták lakásaikat és kétségbeesetten menekültek a mindent elpusztító tűztenger elől. Délután 3 órakor a tűz-folyam már csak három kilométernyire volt Ploesti városától és a délután érkezett jelentések szerint a tűz továbbterjedése ellen tett intézkedések elégtelennek bizonyulnak. A város és a környék valamennyi tűzvédelme a veszedelem elfojtásán dolgozik.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt leu. minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piața Traian (szerb templom mellett), Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piața Lahovari. IV. kerület: March-trafik, Piața Kütt. — Nógrády-trafik, (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piața Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon 5—13.

Alkalmazás

Jól főző mindenek, vagy bejáró mindenek szakácsnő hosszú bizonyítványokkal felvétetik. Cím a kiadóban 652

Két jömegjelenésű jegyszédőnöt és egy szolgát felvesz a Scala mozi. Jelentkezni délelőtt 11 óráig. 665

Jól főző mindenek jó bizonyítvánnyal, szorgalmas nő vidékre kerestetik. Jelentkezni II. Str. Petre Tegle 1 földszint jobbra. 672

Jobb mindenek, aki a főzéshez is ért, vidékre kerestetik. Címeket a kiadóhivatalba szerda délig leadandók. 670

Állást keres

Román tisztviselő 8 és fél évi kereskedelmi irodai gyakorlattal, gépirás, és levelezéshez ért. 3 nyelvet perfektil bír, megfelelő állást keres. Leveletet, megkereséseket „Román” jellegére a kiadóba kérek. 675

Lakás

Kétszobás modern lakás, fürdő- és eselészobával májusra kiadó. IV. Spl. Tudor Vladimirescu 31. 667

Modern 4 uccai szobás lakások, május 1-re kiadók. I. Str. Mărăsești No. 7. Telefon: 29—74. 669

Kétszobás modern, parkettás, fürdőszobás lakások azonnal és május 1-re kiadók. IV. Str. Fröbl 47. házmeztérenél. 673

Adás-vétel

Brehm az állatok világa 18 kötetest, megvételre keresek. Jójárt III. Str. Cosminului 11. 674

Kisebb bérház sürgősen eladó. Cím: III. Str. Domnita Balasa 32. 677

Megvételre kerestetik kisebb vállalat, vagy olyanba betársulnék. Ajánlatok „Jövédmező” jellegére a kiadóba kérek. 671

Vennék használt, de jókarban lévő szép diófurniros hálószoba bútort. Címeket „Furniros” jellegére a kiadóba kérek. 760

Házhely 230 négyszög öl. tehermentes, villamos megállónál 160.000 leuért eladó. Cím II. Str. Cogalniceanu 5. cipész. 664

Kombinált szoba és dió-hálószoba gyönyörű szép, teljesen új, eladó. Földi asztalónál II. Str. S. Barnutiu 80. a 2-ös villamos megálló sarkán. 676

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant és liliumpuvert, három színdben. Kapató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sasoz” I. Piața I. C. Brătianu.

Külföldre

Kiadó gyári helyiség, csendes kis üzem részére május 1-től, 2 terem 6x14 és 6x5, 2 irodahelyiség, pingec, erőáram, vízvezeték. Bővebbet IV. Str. Bonnaz 11. 668

Indreprenderile Electromecanice ale Municipiului Timisoara R. P. C.

AVIZ

Aducem la cunoștință On. Publică automotorul Zăvoiu—Poiana Mărului, care face legătura între Gara CFR Zăvoiu și Colonia de vară a Municipiului, înființată la Poiana Mărului, se retrage din circulație pe ziua de 15 Februarie 1939.

Di ectiunea

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.